

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

საქართველოს ენციკლოპედიის
ჯორჯიული ბიბლიოთეკა

თეიმურაზ I

კრებულები

მეფე, თეიმურაზ I
კრებული

თამარის სახე დავით გარეჯას

მეფენი მოვლენ სურვილით, შენსა სახესა ჰმონებენ, შეურაცხჰყოფენ მნათობთა, ნათლად არ მოიგონებენ, სხივ-მოსიერად გიმზერენ, უკვდავ-მყოფელად გგონებენ, იშვებენ, მათთა პატიჟთა მათ ლხინთა შეუწონებენ. შენ სამეზაო, ერთ-არსეზაო, სამ-გვამოვნებით ერთო,

განუწვალებელო, ერთ ბუნეზაო, უშობელო და ძეო შობილო, სულო მამისგან გამომავალო, მოსავსა შენსა მეფესა, პატრონს თეიმურაზს, მეოხ მეყავ.

ოდეს მოხვიდე განკითხვად, ქრისტე, და გამოჩნდეს მადლი, დიდება შენი და დასჯდე ცხოველთა და მკვდართა მსაჯულად, და განარჩევდე ცხოვართა თიკანთაგან, ნუ წარმავლენ მარცხენით კერძო, შეცოდებულსა ამას მონასა შენსა, არამედ მომეც შენდობა ბრალეულსა.

დედაო უსხეულოსა ნათლისაო და მშობელო სიტყვისა ღვთისაო, საყდარო, ეტლო, ღრუბელო ნათლისაო, მე დაბნელებულსა ამას ცოდვათაგან, მითხოვე ძისა შენისაგან შენდობა ბრალთაგან. რომელნი მიემთხვივნეთ ჩემსა ამას მცირესა ნაღვაწსა — აღსარებასა წმინდისა სამებისასა, გაფუცებთ ცხოველსა მას ღმერთსა

ყოველთასა, შენდობას ჰყოფდეთ ჩემ ცოდვილსა ამის მეფისა თეიმურაზისათვის, რათა ქრისტემან თქვენცა მოგცეს მისისა სასუფეველის მკვიდრობა და კურთხევისა ხმისა მისისა სმენა. ამინ.

სოფლის სამდურავი

1 ღმერთო, რომელი შენ ჰსუფევ ჰაერთა თანა ცაშიგან, შენ ხარ სავსება ყოველთა, რაც არის ქვეყანაშიგან, ეშმაკთა გუნდსა დასთრგუნავ, წარვლენ ცეცხლისა აღშიგან, ისრაილთაცა ლტოლვილთა შენვე გაუძელ ზღვაშიგან.

2 არსებით მპყრობო, შენ გაქებს, რაცა სად მონა შენია, შენგან იზრდების

სულდგმული, ყოველი მონაშენია. ვინ სულისათვის იღვწიდეს, დააგდოს მონაშენია! მას აღარ მიხვდეს უწყალოდ კვერთხითა მონაშენია.

3 ღმერთო, ხსნისათვის ჩვენისა ქვეყანაზედან მოსულო, ვინ მიწა კაცად შეგზილა, იმას შეუვრდი, მო სულო! როს ანგელოსნი უწყალოდ გქენჯნიდენ, აწ ამო სულო, ან ცოდვა ცრემლით შეინდევ, ან თავი აწამო სულო.

4 ჩვენ ღმერთი ქებით ვადიდოთ, ცრემლითა შევსძრათ მორევად, ის უხილავი ეშმაკი ჩვენზედ არ იყოს მორევად, ჯოჯობეთს შიგან არ აღძრას კუპრი მან ჩვენთვის მორევად, ცთომასა არსად წავადგეთ, თავი არ შევქმნათ მორევად.

5 მე მეშინის რისხვისაგან, ვა თუ, მეხი დამეცესა, ღმერთსა ამას სულთქმით ვჰხადი, ამცილდეს და არ მეცესა, მიჯობდა, თუ სულისათვის სინანული დამეწესა, მემუშაკა, მეწადმართა, ცრემლი ველად დამეთესა.

6 ჩემს ცოდვას ვით ღა შევინდობ, ცრემლიც რომ შევქმნა მე ღვარად? ნაკადად მდინდეს თვალთაგან, ღაწვი გამიხდეს მე ღარად, აწ მიწა რად არ ჩადრკების, ზედან მიყენებს მე ღა რად? ჩემი ამ სოფლის სიცრუვე აქ მოვიხმარო მე ღარად.

7 სულო, ნიადაგ წვლილდები, ლხინი აროდეს მოგეცა, ტანჯვისა მზა არს ლახვარი, საკრავად გულსა მო გეცა, გიჯობდა ეკლესიისა კარი ნიადაგ მოგეცა, ცრემლითა მოლი მოგერწყო, ტანს მუდამ ძამა მოგეცა.

8 სულო წყლულო, დაკოდილხარ, ჭირნი რალათ მოანელი? რთვილი გაზრობს, მზე გაცხუნებს, ზოგჯერ ქარი მოვა ნელი, ხელი რატომ არ გაჭრილხარ, ნეტარ რასლა მოანელი?! ვერა ჰკურნებს ჭირსა შენსა, რომ შემოკრბეს მოანელი.

9 შენ, ცოდვილო სულო ჩემო, სიკვდილს რად არ მოელოდი? ჯოჯობეთში ქვა დაგკრიბონ, არ დაგრიდონ, მოელოდი, შენთვის ყოვლგან ღრუბელია, მზემანც დაგკრას, — მოელოდი, კერპთ-მსახურთა განვეშორნეთ, არსად გვხადოს მოელოდი.

10 შემაშთო სოფლის ზრუნვამა, ვამე, რალა ვჰყო აწა მე?! — განაგდე შვება სოფლისა, თავი ღვთისათვის აწამე! უფალსა შენსა ჰმსახურე, გულითა მასცა აწ ამე, — მიგელის მძაფრი სასჯელი, მაშინ რალა ვჰყო, აწამე!

11 უწყის უფალმან, სოფელი არავის გაუთავდების, პირველად ამოდ შეიტკბობს,საყვარლად დაუამდების, აღარ გაჰყვების, ბოლოს ჟამ უმუხთლებს, გაუავდების, მე მას ვჰგმობ, ვინცა მიენდოს, ანუ ვინმც დაუზავდების.

12 გასინჯეთ საქმე სოფლისა, ნეტარ ვის გასთავებია? ვის ჰქონდა მუდამ სრა-ტახტი, მოშლია მას თავებია, ვინ რომ დაიპყრა ქვეყანა, დღე მასცა ასთავებია,სულო, მოშორდი სოფელსა, მუდამ მას რად დაებია?!

13 სოფელს მყოფნო, სოფლის საქმე გასინჯეთ და გაიგონეთ, ეს სოფელი მუხთალია, ნუ მიჰყვებით, შეიგონეთ! აწ სად არის ხელმწიფენი, პირველნიცა მოიგონეთ, აწ განაგდეთ სოფლის შვება, სინანული მოიქონეთ.

14 ვერ მოვურჩებით სოფელსა, სრასა სამყოფსა, დაბასა, სულმან იწადა ვედრება და ხორცმან იგი დაბასა, სოფელმან ჭირი ჩვენზედა ოთხმოც-და-ათი აბასა, განვაგდოთ ქრთამის მიღება, სული მან არ დააბასა.

15 სოფლის მჰყრობელნო, სოფელი მე ამად არა მიქია, მსაჯულად დაჯდეს მესია, პირველ ქადაგა მიქია,ცოდვანი ჩვენნი გვემხილნენ, მაშინ რალა ვჰყოთ იქია! კაცს არ მიინდობს ბოლო ჟამს, ამისთვის გამიქიქია.

16 სოფელმან თვისი სიმუხთლე ჩემზედა არა დალია, მაკვდინებელი წამალი მე მასვა, მან არ დალია, ჯურღმულსა შიგან შთამაგდო, შიგან დამიხვდა და ღია, ტყავისა ნაცვლად სუდარი მომცა, არა მიკლავს დალია.

17 თუცა კაცი დარჩებოდეს სოფლისაგან გარდუვალად, მუნ სასჯელი აღარ მიხვდეს, არცა სწვიდეს ცეცხლი ალად, ვინ დარჩების სოფელს მყოფი, არ მომდურდეს სოფელს მალად, ბოლოს არვის გაუთავებს, შეექმნების მას სამსალად.

18 ნეტაი ყველამ იცოდეს, სოფელი როგორ მქნელია, კაცსა მიინდობს ღალატად, მცბიერი — ვითა მელია, ანასდად გარდუბრუნდების, მით გული გარდამელია, “მას არვინ უნდა მიენდოს”, — ესე ნათქვამი ძველია.

19 ჩემმა ცოდვამ სინანულად დრო არ მომცა დანაცალი, კაემნისა ტვირთი მკიდავს, იგ შემქნია დანაცალი, მუნ მეშინის, ოდეს შექმნას სულმან ხორცის დანაცალი, ჯოჯობეთად ჩვენთვის მზა ჰყოს სახმილი და დანაც, ალი.

20 კრულმან სოფელმან ჩემი დღე სრულად სიმწარით მანანა, ძილი არ მომცა მართალთა, არც სადა მითხრა მან ნანა, როს ისრაელთა უწვიმა ღმერთმან მწყერი და მანანა, მოხუცებულსა იოკიმს ასული უშო მან ანა.

21 მე აჯად ვითხოვ ღვთისაგან, — არ წამიწყმიდოს სულია, მუნ გამომიხსნას ტანჯვისგან, აღარ დამაჩნდეს წყლულია, ზოგნი ღამეთა ათევენ, — თვალთ არ მოუვათ რულია, ზოგთა გვაქვს შვება სოფლისა, — ამისთვის დაგვიძს გულია.

22 უნდა, რომ კაცმან იხმაროს მისი ჭკუა და გონება, ევა ურჩ-ქმნილი ცთომითა ჯოჯობეთს შიგან, მგონ, ება, სამოთხეს ყოფა ვის სურის, სმენა იქ გაიგონება, ვის სწადის შვება მას შიგან, ადვილად მოიგონება.

23 სამებით ერთსა ვაქებდეთ, ხსნად ადამისთვის მოსულსა, ვის ჰკიდავს ცა და ქვეყანა, — ქებას ვერ ვიტყვი მოსულსა, ნუ ვემგზავსებით ფარაოსს, მისის რისხვითა მოსულსა, სულსა რას არგებს შვენება ხორცთაგან არ ამოსულსა?

24 შენ, ღვთისმშობელო, კაცთათვის მანათობელი მზე ხარა, პირველ ბჭედ საშუალ გცნობდეს, — ანგელოზისგან გეხარა, ღმერთი წიაღთა იტვირთე, სხვა კაცი არსად გეხარა, ქრისტიანეთა ნუ წარსწყმედ, შენ გისმენს, — ვისთან სდგეხარა.

შედარება გაზაფხულისა და შემოდგომისა

1 ღმერთო, რომელსა გაქებენ ზეცისა ძალთა კრებული, ქვე კაცნი -

სამოელისგან სამოთხით გამოძებული; მამა ხარ, სული ცხოველი, მე თანაარსი ქებული, სიტყვა უქმისა პატიჟად ცეცხლი არ მომხვდეს გზებული.

2 ენა ლოცვაზედ დამეშრო, სჯობდა ცუდ მიდ-მოდებასა! წამდაწუმ ღმერთი ვადიდო - ეს დამხსნის ცეცხლთა დებასა;“ყოველი კაცი ცრუ არსო” - დავით წერს “ფსალმუნებასა.” ცოტას ხანს ყურსა აამებს - ეს ზნე სჭირს რიტორებასა.

3 ნუ მკითხავ ზღაპრად შეთხზულსა ამ უსარგებლო თქმულებსა, განქარვებადსა, უნდოსა, იგ სამართოდ მოკიცხულებსა, სულსა სხვა უჯობს და ხორცი სხვას რასმე განიგულებსა, სრულად სოფლისა მოყვასთა ის მოატყუებს წყლულებსა.

4 მქონდა რამე სამართო სიბრძნე მე ღვთისაგან ბოძებული, სწავლით სულთა ამაღლებად, სიტყვა შედგმად ბოძებული, იგ მოსწრაფე სმენად მისად ვერვინ ვნახე მოძებული, დალპეს ბევრი სამართო წიგნი მიწაშიგან მოძებული.

5 არვის უნდა სახარება, არცა «წიგნი მოციქულთა», არ გიკვირს, რომ დაივიწყეს შემოქმედი მისგან ქმუნლთა?! განკითხვა და საუკუნო, არც სიკვდილი უმეს გულთა, უნახავთა არას მიკვირს - ბრძენთა მიკვირს მონახულთა.

6 ყველა სოფელს დაემონა - დიდი იყო, გინა მცირე, სიზმრისაგან უფრო ცუდსა ესე მეტედ გავიკვირე, ღრმა რამე ვთქვი - დამეკარგა, იგი ვერვის მოვასმინე, აწ მეც მივყევ ლაყაბებსა - ეგებ ამით მოვალხინე.

7 კაცმან უნდა კაცს უამბოს სიტყვა მისგან გასაგონი, პირველ ცნობა გაუსინჯოს, მიხდომისა ჭკვა და გონი,რუსთველმანც თქვა: “ნურვინ თქვასო სიტყვა ცუდად წასახდომი!” ეგების რამ აწ მეცა ვთქვა ცოტა რამე მოსაწონი.

8 მითხრას ვინმე: “რად დააშრევ ცუდ საქმეზედ ენა შენი?” - ამ სიტყვითა დამიკოდოს გული ლახვრით ე ნაშენი - სხვაც ბევრი ვთქვი უმრავლესი ქვიშისაგან ე ნაშენი! აწ ესეცა საკამათოდ ნახოთ ჩემგან ე ნაშენი!

9 წამლად რამე მოვიგონე სევდის ფიქრთა გამქარვებლად, თვარ ამაზედ რადმცა ვიყავ მე სიტყვათა რასმე მკრებლად, ამას წინად მათ მიჯნურთა სიტურფეთა ვიყავ მქებლად, იგ ვინ ვისთვის ხელქმნილოყო, ან მოედვა ცეცხლი მგზებლად.

10 მინახავს ამ საქმეზედა ქერ-ბაზობა და ცილობა: - “არ ესე სჯობსო, არ ესე!” - შულლი, ყარყაში, ყრილობა, ვერ შემოწმება სიტყვისა, ვერც არას გაადვილობა, ორთავ რაც სჭირდა, ყველა ვთქვი, თქვენ ქმენით გამოწვლილობა.

11 მას დიდება, ვინცა სიბრძნით ოთხი ნივთი შეაზავა, იგ სხვადასხვა შეაერთა, არ წაჰკიდა, შეაზავა, ზღვა ხმელეთსა დაარიდა, მისგან ცალკერძ შეამზღვავა, ზაფხულ-ზამთარ გაარიგა, იგ მალ ერთწამ შეამზავა.

12 აწ მითხარ, თუ: რომელი სჯობს გაზაფხული, შემოდგომა? მართალი ვთქვათ, არა გვმართებს ერთმანერთზედ შემოდგომა, სიტყვანი ვთქვათ, ვერ გავბედოთ საზრახავად შემოდგომა, სიბრძნის ზღვასა შევსცურვილვარ, წყალსა მართებს შემოდგომა.სიტყვა გაზაფხულისა

13 გაზაფხული ამას იტყვის: სამოთხე ვარ ამ სოფლისა, ვითამც ვიყო ამხანაგი შემოდგომა, ანუ სთვლისა? სიტურფეს და შვენებასა ჩემსა ენა ვერ მოსთვლისა, სიკეკლუცე რადმცა ჰქონდეს მასმცა ჩემის ნაათლისა?

14 ჩემს დროში მიწა-მდელონი ზურმუხტად გარდიქცევინ, ხე-ხილნი ტურფად გაშლილნი მას ზედან მოექცევინ,ტურფა, უებრო ქალ-ყმანი მას ქვეშე შეექცევინ, გულსა სევდა და ნაღველი წაუვლენ, გაექცევინ.

15 თვით მას ჟამსა ყოვლი სული მიისწრაფის ბაღჩა-ბაღად, მოეგონოს ხელს ხელმქნელი, დააჩნდების გულსა დაღად, ხელთ თასი აქვსთ მათ, წალკოტსა შემოავლებს თავ- სადაღად, იგ ლხინობენ მათ გუნებად, გაიღებენ თავსა აღად.

16 აჭიკჭიკდების ფრინველნი, ყველა იქნების ხმოსანი, იგ ალხინებენ მსმენელთა, ვითა მუტრიბნი, მგოსანი, ვით ქალი ჯვარობაშიგან, ველნი ყვავილით მოსანი, ფრინველნი ყველა მობუდრობს, მხეცნი იქნების

ხბოსანი.

პასუხი შემოდგომისა

17 შემოდგომა ამას იტყვის: ერთობ თავსა მაქებარობ! მართალია, აღყვავდები, კიდეც შვენი, კიდეც დარობ, ამხანაგად არ მახსენებ, არცა ჩემთან მეგობარობ, სწორი გყავს და არ ისწორებ, იგ ამითა მიუმხვდარობ.

18 რით ვერა ვარ შენისთანა? ეს მითხარ, თუ მჯობხარ რითა? ყოვლსა კაცსა გავაგონოთ, ჩვენ ვიუბნათ სამართლითა, ჩემგან უკეთ რითა ჰშვენი, ბართა თუ, ანუ მითითა? მე რაც ზნე მჭირს - თვითო-თვითო მართალი ვთქვა ყველა თვლითა.

19 აგვისტონი დაილევს, იგ ჩემი დრო მაშინ მოვა. რა ხაზალმან ყოვლი ფერი შეჰყარა და მოიშოვა,წითელ-ყვითლად, ნარინჯ-თურინჯ მწვანე-თეთრი დაიგროვა, შენ რას უბნობ? თვალმან, გულმან შვება-ლხინი მაშინ პოვა.

20 შენს დროში ტყეთა სხვა ფერი იგ მწვანის მეტი რა აქო? რა ათას ფერად ყვაოდეს - იგ თუ არ აქო,რა აქო? აბა თქვი, სხვა რა უწოდო, თუ არ სამოთხე დაარქო? თვალნი ფოლადად მიიკრას, მართ ვითა მალნიტმან მაქო.

პასუხი გაზაფხულისა

21 აწ გაზაფხული პასუხობს, ვარდი თან ახლავს, ია რა, შემოდგომაზედ გამწყრალმა სალაპარაკოდ იარა: მე ყმაწვილი ვარ, შენ ბერი - ამით გისწორებ მე არა,ახალსა ძველმან წამსვლელმან საქმე ვით გაუზიარა?

22 სხვა ვერა მოგიგონია, გითქვამს ფოთოლთა ქებანი, ჩემი დრო-ფასლი ჰაერი, სევდათა მაქარვებანი, ველთა გავლი, თუ მინდორთა - ფშვის ყველგან სურნელებანი, სრულ ყვავილითა სავსეა ქვეშ სახლი და ზე ბანი.

23 მაშინ გაიხმენ მეფენი მინდორად ოთალ კარავსა, მუტრიბთა ჯარნი, მგოსანნი ლხინსა გამართვენ არ ავსა, ბედაურთ ცხენტა გააბმენ მინდორთა დასაფარავსა, გარდაიხდიან მეჯლისსა, ლხინსა არ გასამწარავსა.

24 ჩემს ჟამშიგან გაირცხების ჟანგიანი მიწა-რკინა,

მომწვანდების ტურფად რამე, ზედან ია მოეფინა, ყვავილითა აივსების
სავსე თასი, ჭიქა, მინა, იგ ნაზამთრმან ყოვლმან სულმან ჩემს ჟამშიგან
მოილხინა.პასუხი შემოდგომისა

25 შემოდგომამ უპასუხა: კარგად რასმე სიტყვა პრტყელობ, სასარგებლო
არა გჭირს რა ყვავილი, თუ ანუ მდელობ, ჩემი საქმე დაგანახო, რამდენ
გვარად ვსარგებელობ, გაიგონებს ყოვლი სული: ვტყუი რასმე, ანუ
ვტრელობ.

26 მითხარ, თუ: შემოდგომისა ბალი რად არ ბაღებულა? ენკენისთვის
სალხინებლად კარი რათ არ გაღებულა? გაიმბო, მის დროს ყვავილნი
ფერად-ფერადად ღებულა,მათ უტურფესი მიწითა სხვა არა გამოღებულა.

27 ნარგისი მოვა მას ჟამსა, ყვითლით აშვენებს არებსა, სხვასა ყვავილსა
ვერ ვხედავ მე მისსა მემუქფარებსა, თვითან შვენის და მოგვადენს
სურნელებისა ქარებსა, იგ თუ მას ჰკითხავ, სიტურფით არცა ვის
დაიდარებსა.

28 ყარამფილისა ყვავილი ვარდსაცა სჯობს და იასა, მისი სიტურფე,
შვენება ერთი არ არის, ი ასა, ნახე, ბაღს როგორ აშვენებს, რა კარსა შევლი
ლიასა, თვალ-პირი უგავს ლალსა და ტანს იცვამს ნარინჯიანსა.

29 ნეტარ, ხაშხაშის ყვავილი გენახოს ეგების არა, რა დრო მოუვა,
აყვავდეს, მოეწონების ვის არა?

რიანმან ვაშლი წითელი ზღუდედ გარ შემოისარა, თუ მასთან ლხინი
ვარგოდეს, გულსამც გეცემის ისარა.

30 ჩემს დროს ასხია ხეზედან ნარინჯ- თურინჯი, ბიაო, ბროწეული და
ყურძენი, არც ერთი დაჰკლებიაო, ჰკრეფენ და სჭამენ, სავსე აქვსთ
კალთები, უბებიაო, ამისი ფასი შენ რა გჭირს? გვითხარ და გვიამბიაო.

31 ჩემთვის გებრძანა ბერობა და ადრე წამავალობა, მინახავს
მოდღევნებულმან ქალს დაუკარგოს ქალობა, - “მე რასთვის დავჯე
მასთანა?” - თავსა დაუწყოს ბრალობა. “მე ქალი ვარ და ჩემს უფრო

უშვენის ღაწვთა ლალობა.”

პასუხი გაზაფხულისა

32 გაზაფხულმან თქვა: გებრძანა თქვენ სიტყვა ერთობ მკვახები: “სილამაზითა მე გჯობო”, - აბა ეგ არის ჩმახები! გაყვითლებული ფოთოლი ვის გევხარ, ვის ემსგავსები? გოგრაჯ თქვენს დროში იქნების, გაათლევინე კვახები.

33 ვაგლახი შენსა ყვავილსა და შენსა სილამაზესა, დასტურად კომში და ვაშლი ღვინოში დაიმაზესა, ჩვენს შუა განყოფილება რამდენი არის, რა ძესა? ეგ შენი შემოდარება მე საყვედურად მაძესა.

34 ერთს რასმე ჩემს დროს მოსულსა შენ სრულად ვერ უდარუა, ვარდსა ყვავილთა მეფესა რა მოსდგომოდეს დარუა, წალკოტს გაშლილი ყვაოდეს, სიკეთე მოუხვდარუა, აწ მისთვის ხელმან ბულბულმან თუ როგორ ცრემლი დარუა!

35 ჩემს დროში იქნას ვარდი და ზედან ბულბულთა ხელობა, ერთს-ათასფერი შვენება, მეორეს - დანამჭრელობა, ერთისა უებრობა და მეორის ხელქმნა, დელობა, იგ მაზედ ტკბილად მღერა და ხმაათასფერად ჭრელობა.

36 ბაღად მირბოდენ მიჯნურნი, ბულბული ნახონ მყეფარე, ხტოდეს ხე-და ხე დამწვარი სურად ცეცხლისა მგზებარე, - “ლახვარი მჭრისო საკვდავად, ზედ ვინმე გადმომეფარე.” მათ მოეგონოს მოყვარე, თვითც იქმნან ცრემლთა მჩქეფარე.

37 თვალმან რა ნახოს უტურფე, ან საყნოსელმან ყნოსანი?! ზედ დამღეროდეს ბულბულნი, იგ ათასფერად ხმოსანი, იგ მისგან უტკბო რამც იყოს მუტრიბნი, ანუ მგოსანი? ამათი მგზავსი მიჩვენე შენის ჟამისა დროსანი! პასუხი შემოდგომისა

38 შემოდგომა ამას იტყვის: ეგ აგრეა, არ თუ ჭორად, იგი ნახნეს, - არვის უნდა თვალნი მათთვის მოსაშორად, ზედ ბულბული დამღეროდეს, ქვეშ ეყაროს ვარდი გორად, აწ ჩემიცა მოისმინე, მეცა გითხრა მისად სწორად.

39 ხესა კაკრა გასცვივნოდეს, თესლსა ჰკვნიტდეს იადონი, რუსთველმანცა ერთობ აქო მისი სტვენა მოსანდონი, მთას გაჭრილი იძახოდეს, ხმა იცვალოს თუ რამდონი! იგ არ არის ბულბულს უარ, არცა მისგან გასავრდონი.

40 არ ვიცით ვისთვის გაჭრილა, თვარ იგიც ხელად თქმულაო, ბულბულისაგან ის უფრო ამ სოფლით შორს გასულაო, მთასა და ტყესა დაფრინავს, იგ მოსთქვამს კარგ- უსულაო, მის ხმისა სიტკბოს თუ ვითმცა იანგარიშებს ნულაო!

41 ვერასფერითა ვერ მჯობხარ, ყველათ ვარ შენი დარეო, ჩემსა კარგსა და შენს ავსა ერთმანერთშიგან არეო,ათასი რამე ილაცხო, მე ვერ გამაგდებ გარეო, ეს კმარა, სხვა-რიგად გიქო აწ ჩემი არე-მარეო.

42 რა უამეა მას დროსა, - არც ცხოდეს, არცა ციოდეს, ყოვლის კეთილით აივსნეს, გაძლენ, აღარვის შიოდეს, შენ ბალი მოგაქვს და მარწყვი, ზედან ფრინველნი ჟლიოდეს, მას სჭამენ პურ-დალეულნი, ყველას მუცელი სტკიოდეს.

43 შენს დროში არ თუ ღარიბნი, მეფენიც ვერ გაძლებიან, ხისა, მიწისა ნაყოფნი ჩემს ჟამში მოისთვლებიან, სიცხე წავა და ცხელება, უძღურნი დამრთელდებიან, მაშინ სუქს ყოვლი პირუტყვი, შენში სრულ სიმჭლით კვდებიან.

44 ალხოზა, სიმჭლე, შიმშილი შენ ერთად შეგიყრიაო, შემოდგომაზე საჭმელი ფერხთ სალახავად ყრიაო, ყველა ლხინობს და თამაშობს, გულს არვის შემოჰყრიაო, შენი მწვანე და ყვავილნი გაგცრცვიან, გაგიყრიაო.

პასუხი გაზაფხულისა

45 გაზაფხული გაგულისდა, საუბარი ესმა მკვახე: როდის იყავ ჩემი სწორი? - რა ილაცხე, რა მოსჩმახე, ქვეყანაზედ რაც რამ მოვა, შენს თავზედან გამოსახე, ყველა შენ რად დაიმონე, მით ლახვარი გულსა მახე.

46 გაზაფხულზე დაარსდების ყოვლი სარჩო-მოსავალი, ნაყოფს იწყებს გამოსხმასა აღმოსავალ-დასავალი,შენს დროშიგ რომ მოიწიოს, რად ვარ შენგან დასავალი? რას მიჰქარავ, რას მოჰქარავ, ხელი ხარ თუ, ანუ

მთვრალი?

47 ქვეყანა, რომლით გაძლების: ცხენის ზურგით, თუ ნავითა? დიდნი ქალაქნი, შაარნი, ტახტი მეფეთა, სრა ვითა, გაზაფხულ შექნან მგზავრობა, ხომალდმან ქარ-ნიავითა, შენს დროში უღირსი ძიხარ, ვერ მორჩენ დაუნთქმავითა.

48 რას უბნობ, ბეჩავ, საწყალო, შენ ვისთან იწვდი ფეხსაო? თავს იქებ, მე კი მამაგებ, შენ ღმერთი დაგცემს მეხსაო, ვინც გაიგონებს, დაგცინებს: - “ტყუილად რასთვის კვებსაო?” რა თრთვილმან დება დაიწყოს, შენ ზურგსა იგ მოგტეხსაო.

49 ჩემის დროს ქარნი, ნიავნი უკვდავებასა ედარა, დაშიშვლდებიან “გვარგებსო”, - ტყავს წამოისხმენ ზედ არა, არ გაცხელდების ჰაერი, იგ ტკბილად რამე ზე დარა, დასწვიმს და გარცხის მწვანეთა ხანდახან ზედი-ზედარა.

50 მაშინვე ცუდად წაგიხდეს, წახვალ და გავლი კარებსა, რა გინდ რომ ბევრი ილყაბო, ჩემთან ვინ დაგადარებსა? არავინ არ დაგიჯერებს საქმესა მიუმხვდარებსა, ბერთან ყმაწვილსა ვინ გასცვლის, ანუ ცოცხალთან მკვდარებსა?!

51 გამხმართა, ხმელთა ანედლებს, ასრე შეუცვლის ზნეთაო, შენს ნიავს ერიდებიან: “გაგვახმობს, ვითა ხეთაო”, რა შენი ქარი ადგების, სრულ დააშიშვლებს ტყეთაო, მერმე სიცივე მოგასწრებს, ფიცხლავ წაგართმევს დღეთაო.

52 სრულ გაახლდების ქვეყანა, გაყმაწვილდების ძველები, ყველა მწვანესა შეიმოსს: კუნძი, დამპალი ძელები, შეუმსუბუქდეს ყველასა ზამთრის ტკივილი ძნელები, წყლის პირნი მოცინარობდეს, ყვავილოვნობდეს ველები.

პასუხი შემოდგომისა

53 შემოდგომამ თქვა: ნათქვამი შენი მამესმა მრუდები, არა გრცხვენინან, შექმნილხარ სრულ ტყუილისა ბუდები? მე ვარ და ჩემი ჰაერი სიმართლის ნავთსაყუდები? გაზაფხულს სუსტობს ყოველი, ჯოხს უნდა

მისაყუდები.

54 ეს ასრე არის, რომელმან დაგვბადა მისმან ძალებმა, შენ თქვი, თუ ხორცსა რა ერგოს, არ მოისვენის ძვალებმა, სარჩოდ, სალხინოდ მე გჯობვარ, - ეგ ოსმანც იცის, დვალებმა, ჩემს უამესი რა ნახოს, მაშინ ყოველთა თვალებმა!

55 კვლავ ჩემი ქება გიამბო, იგ სხვაცა დანარჩომია: რა სთლობა შექმნან ყოველგან, იგ ერთობ მოსანდომია, ყოველი საქმე გააგდონ - ნადირობა და ომია, დიდთაგან ანუ მცირეთა იგ ლხინი თუ რაზომია!

56 მაშინ შვენოდენ ვენახნი წითლოსან-ნარინჯიანი. მრავლად ეკიდნეს მტევანნი, - ნუმც არის მათი ზიანი! ჰაერი შეზავებული, არცა თუ სიცხით მზიანი, წითელს ღვინოსა ასხემდენ, ქვევრები გარეცხიანი.

57 მარნები გამდიდრდებოდეს, ქარახს მზადებენ, თასებსა, ვის ვისთან ლხინი ეწადოს, - რა სჯობს არიფთა დასებსა! იგ ამღერებდენ მგოსანთა, მუტრიბთა ბევრ ათასებსა, ნუ სტყუი, ვერას მიამბობ იგ შენ ამისსა ფასებსა.

58 მაზად იხმევდენ, ზედ ესხას წითელი ვაშლი, ბიანი, ყველას უწითლობს ღაწვები, რომ იყოს ფერ-ყვითლიანი, მაჭრისა ფერსა არჩევდენ, იგ ტკბილად რასმე სვიანი, მას ჟამსა სევდის ლახვარი გულს არვის დაესვიანი.

პასუხი გაზაფხულისა

59 გაზაფხულმან ეგრე უთხრა: ცუდი ამბე ეგ ამბები, შეგირცხვინოს ქარახსი და ეგ უგვარო საქებლები, შენ იუბენ უთავბოლოდ, იყო რამე ნატრელები, მე გიამბო უმჯობესი, - გული ერთობ დამიღები.

60 გაზაფხულს გაიჭრებიან მინდორად მობურთალები, მათ უებროთა მოყმეთა ჭვრეტად ვერ მოხსნან თვალები, ბურთობენ კვირით-კვირამდი, ცხენტ აღარ შერჩეს ნალები, იგ მათად ჭვრეტად გავიდენ ტურფა, კეკლუცნი ქალები.

61 მუნ იყოს გამოჩვენება, გარდანაქსოვთა კიდება, - “მე დაგაჭარბებ”, - “მე გჯობო” - ლაღობა, არ წაკიდება, ჯობნა, ნაძლევთა წაღება, იგ

სათავისოდ კიდება,- “მე უკეთ მოვეწონეო”, - ვისგან სჭირთ ცეცხლთა კიდება.

62 ბედაურს კვიცთა ჰხედნიდენ, კარში არბევდენ ცხენებსა, უკუიყრიდენ სევდასა, იგ კაემნისა სენებსა, ყვავილთა ქვეშე დასხდიან სალხინოდ განსასვენებსა, ქარნი სძრევდენ და უყრიდენ თასშიგან ჩასადენებსა.

63 დაღამდეს, ხენი მოსანთლონ, იქმოდენ ჩირახონებსა, დაივიწყებდენ ჭირსა და სევდასა დასაღონებსა, მოიგონებდენ ხელმქნელსა, მათსა სულსა და ღონებსა, ესე სჯობს მღვრივეს მაჭარსა, იგ შენსა მოსაწონებსა.

პასუხი შემოდგომისა

64 შემოდგომამ ეგრე უთხრა: სტყუი ერთობ შარა-შარა, სთლობის დრო სჯობს ყოველსა დროსა, მართალია იგ მაშ არა? ყველა ვინმე გაგამტყუნებს, - რა იუბენ წარა-მარა! რა ყურძენმან ქარვის ფერმან სისხლი წითლად გარდმოღვარა.

65 აწ ამასაც დამიწუნებ, კვლავ გაიმბო უკეთესი, ენკენისთვე გაშუალდეს, - რა ინახვის უამესი! დაიუნჯვის ყოველივე: დანერგული, დანათესი, ისარ-მშვილდი მოიმარჯვე, მეთოფემან - ტალი, კვესი.

66 რა გახშირდეს მყვირალობა, გამრავლდეს ნადირობანი, ყველას ქარქაში მოეწყოს, ჯერგათა შეყრილობანი, დღე-ღამე არვის გააჩნდეს - დრო, ანუ უდროობანი, მაშინ სიმრავლე ნიშატთა, - არ იყოს ვარდთა ზრობანი!

67 კარზედ მიჰგვრიდენ მეფეთა ქორ-ბუდიანსა ხარებსა, ვერ მორჩენ, ვერ გაატანონ იგ მაგრა განაკარებსა, წითლად ღებევდენ ველსა და იქით და აქეთ კარებსა, შენი რომელი უდარებს მას დღესა გასახარებსა?

68 მოქონდეს, იყოს დარება ჯარის რქებსა და თავებსა, უკეთესს წინა იდებდენ, გარე გაჰყრიდენ ავებსა, უყურე წითლად სავსესა მაზე თასისა დგმაებსა, მუნ მაშინ მათსა ნიშატსა მბობით ვინ გაათავებსა!

69 ერთი სხვაც გითხრა, მუნ ჟამად იგ ერთობ მოსაწონები: მოჰყვანდეს ზარში ნაჯდომი იგ ბედაური ქორები, სხვადასხვაგვარი, მრავალი, არ თუ

ერთი და ორები, სდევდენ ხობობთა, ღურაჯთა, არ უჩანსთ ახლო-შორები.

70 ამ საქმესა და ამ დროსა შენიმც რამ შეუდარეო, ტყუილსა ნურას იკადრებ, ნურცა ცუდმადსა, წარეო; ნადირობდენ და ფრინვლობდენ, - ყველა ველს იყოს გარეო, უსიცო და უსიცხო მაშინ მათ ჰქონდა დარეო.

პასუხი გაზაფხულისა

71 გაზაფხულმან თქვა: ვისმინე თქვენი სიტყვები, თქმულები, ჩემოდნობაზედ ირჯები, მან დამიწყლულა გულები, შენც უგვარო ხარ და შენი საქებრად გამოთქმულები, ბედაური და ტურფა ვარ, მე მხედავს ყოვლი სულელები.

72 ვაგლახ შენ, ერთი რამც ჰგვანდეს მაისში მუტრუკობასა, მინდორსა ანუ ჯერანსა, ენა ვით შესძლებს მკობასა, თუ ამას რასმე შეუდრი, სრულ მოსთხრი შენსა მბობასა, შამბში ძრომასა ესე სჯობს, დაეხსენ ტუტრუკობასა.

73 რა დადგეს გიორგობისთვე, კარგად ის გეპასუხება, რა თოვლმან წამოგაყაროს, მაშინ შეგექმნას წუხება, პურადობასა იკვები, გაგვარდეს შენი უხვება, შვენება სრულად წაგიხდეს, თვალმან დაგიწყოს ჭუხება.

პასუხი შემოდგომისა

74 შემოდგომამ თქვა: რაც რომ ვთქვი, ვითამ ეგ იყოს, ეს არა, შენის ცუდისა ლაყბითა მე მივხვდი სიამეს არა, თუ მე ზამთარი წამახდენს, ზაფხული შენ დაგესარა, ჭიჭინას დროსა რაღას იქ, თავ-პირი ჩამოგესვარა.

75 ეს არის მათი ონარი, - მათგან თავისა ქებანი, თქვენცა სთქვით, თუ რომელი სჯობს, ან ნუ გაქვსთ მათი თნებანი, უსაქმოს, მოწყენილისა მეტყობის ცუდ-ლაყბებანი, სევდასა, შეჭირვებასა არ დაეფანტა მცნებანი.

76 მე ვიყავ უცხო ღარიბად რაჭა ჰქვიან, თუ აგარა, იგ რამდონ რიგად სოფელმან გული ცეცხლითა დაგარა, პირველითგან და ბოლომდე საქმე

მომირთო რა გვარა, გულსა ლხინი და ნიშატი სრულად სამკვიდროს წამგვარა.

77 გათავდა მათი ცილობა, შულლი, ყარყაში, დავება, სიტყვა ცუდი ვთქვი, კანონად, ვაი, თუ სასჯელს დავება! სულის უკერძო საქმეზედ ეშმაკი მომედავება, ჩემი ბრალია, სხვათ ვისნი, - ჭირნი მომხვდეს, თუ დავება!

78 თავი და ბოლო იგ არი - ღმერთი ვახსენოთ ცხოველი, ვინ არის ბრძენი, ჭკვიანი მისი მძებნელი, მპოველი? ვერსით ვერ მორჩეს ჯოჯობეთს იგ მისი შეუპოველი, მისითა მოწყალებითა მეც სინანულსა მოველი.

79 ქრისტე გვიბრძანებს ოთხთავში პირითა უტყუველითა: - “სოფელი თქვენთვის შევამკე ტყითა, წყლითა და ველითა.” ამით ვიმოვეთ სამოთხე, იგ არ თუ სამოველითა, ეს წავა, ის ხომ არ გვინდა, მითხარ, თუ რას მოველითა?

80 თვით გვიბრძანებს და ყოველი მისთა წმინდათა კრებული, წინ გვიც წერილთ სიმრავლე, წიგნები გამოკრებული, უკვდავებასა გვამღევენ - ჩვენ ვიყვნეთ იმედებული, - რად გვსურის სატანჯველთათვის, რად გვინდა ცეცხლი გზებული?

81 თუ საღმთო რამე მესიბრძნა, შიგ არვინ ჩაიხედევდა, რა ეს ლაყაბი შევკრიბე, ყველა ნახვასა ბედევდა: - “არა ესე სჯობს”, - “არ ესე” - სიცილით ყველა ყბედევდა, ეგების სხვაც რამ ვასმინო, - მე ესე მეიმედევდა.

82 ეს უსარგებლო გათავდა, აწ სხვა დავწეროთ ბოლოსა, სრულ ნუ მივჰყვებით სოფელსა, ცეცხლი არ მოგვებოლოსა, სატანას ხელში ჩავცვივდეთ, დაგვამხოს, დაგვაბოლოსა, თუ ჩემიც ცოტა ისმინოთ, სულსა არ დაებრკოლოსა.

83 თვით ღმერთი ბრძანებს, რომელი ამტკიცებს ოთხსავ ყურებსა, თვალს არ უნახავს მისებრი, არცა შესვლია გულებსა, ჩანს, სიკვდილისა სასმლითა არვის უშვებენ ულებსა, ხორცი აქ წინად გარდიქვებს, ზეცას წაგვისხმენ სულებსა.

84 რად, სოფელო, სხვა არ დასწვი ჩემებრ, მე მქენ დასადაგე?! გლახ, ლახვარი სასიკვდინე ყველა მე მკარ, დასად აგე! დამიკარგე მე, ასული, ძმა არ ვიცი, და სად აგე? სხვა ნაყოფი მათებრ ტურფა რა აშენე და სად აგე?

85 სრულ დაგლიჯე ვარდი ჩემი, იგ არცა თუ მოაწივე, ვინცა შეგქმნა, მან შენ გიყოს, რაცა ჩემზე მოაწივე, მოვკვდე, - მიწაც აღარ მინდა, ჩემზე მხეცნი მოაწივე, მაშინ აგრეც შეგებრალდე, იტირე და მო, აწი, ვე!

86 მე წამართვი სიცოცხლე და სული, მერმე თვალთა ჩენა,

რად გინდოდი სასიკვდინედ? შენ მაღირსე არ დარჩენა! არ გმართებდა ეგზომ მეტად მტერობისა გამოჩენა, თავიდალმე სრულ ბოლომდი ჩემთვის ესრეთ შეგეჩენა.

87 მე ვხედავდი ლხინსა ჩემსა სრულად ჭირად გარდაცვლითა, იგ ერთობით სპათა ჩემთა მტერთა ხელში ჩანაცვინთა, მივემგზავსე მე ფრინველთა, იგ მხარ-ბოლო დანაცვინთა, მედებოდა ცეცხლი ცხელი, ვიწვებოდი მზგავსად ცვინთა.

88 ბედი ანუ სვე-დოვლათი იგ ბოლო ჟამ გამეშალა, ვთქვი: გავშიშვლდე სოფლისაგან, ტანსაცმელად მამე შალა, ყველა აქა ვერ დავწერე, რომლის საქმით დამეშალა, წამლად ვიწყე მარტო სევდით, არამც ჭკუა ამეშალა.

89 ვის სიცოცხლე მწარე ჰქონდეს, - სიკვდილი თქვა შოთამ ტკბილად, რომ ხმელეთსა ანათობდეს, ბოლოდ იქმნას იგ აჩრდილად, ნაცვლად ბროლთა-მარგალიტთა მოგვეცემის ქარვა კბილად, გრაკის ხესა დავემზგავსნეთ პირველ ნორჩი, ალვა ზრდილა.

90 ვა, თუ მიწყინოთ ყოველთა სოფლისა სიყვარულითა, იგ სოფლიონი ბრძენნი და ან ვინც უბნობდა სულითა, ყველა სწუნობდა სოფელსა, არ გასაზრახოდ, - გულითა, არ ვიტყვი: სრულად გაუშვით, ნუ გიყვარსთ სულ- წასულითა.

91 სიცრუე ანუ სიცქაფე სხვაცა ვთქვა ერთი მისი და, მუხთლობა არის თავიდგან სულ მისი დასაწყისი და, ზეცად გასულსა ქვე დასცემს, რომ ძმაცა იყოს, მისი და, ანაზდად, მოულოდნელად ბნელად ქმნას შენი

დღისი და.

92 შოთამ თქვა სწორად მიდგომა მზისაგან ვარდთა, ნეხვისა, მისგან ბოლომდე გატანა - თქვას - ვინცა დაიკვებისა! ხმელთა მფლობელსაც არ ასცდეს ბოლოს დაცემა მეხისა, მას დაუდუმდეს ბაგენი, ველარვის შეუჭებისა.

93 ტახტი იმას არ ღირსიყოს, რომ ჯდეს ვინმე ალვა ზრდილი, იგ ანაზდად გარდმოაგოს, აღარ იყოს მისი ჩრდილი, მისად ნაცვლად დაჯდეს ვინმე უშვერი და სულ უნდილი, სკორემანცა დაიწუნოს ზედ საჯდომლად ამოზრდილი.

94 ამდონად როგორ გვიყვარდეს ჩვენთვის ამგვარად მტერები, ბოლოს გააგდებს ყველასა, რაზომცა ზედ ეკერები, მარტო რას გვარგებს ხორცი და თუ სულსაც არ ეტერები, იგი დაადგრეს უკვდავად, ჩვენ ვიქმნათ მონამტვერები.

95 ან ადრე დაგვხოცს უდროოდ ახალსა მოუწევარსა, ვარდსა დაგვიჭკნობს უფრჭკვნელსა, შეგვიქმს ბედისა მწყევარსა, ვერ მოურჩებით მართ, ვითა კურდღელი მალსა მწევარსა, ვხედავთ და არ გავტეხილვართ იგ მისგან მოსაწევარსა.

96 თუ გრძლად გვაცოცხლებს, ჩვენ გვიზამს საქმესა უარესებსა, რაც გვიყვარს, თვალ-წინ დაგვიხოცს სულთაგან უკეთესებსა, ცეცხლსა მოგვიდებს უშრეტსა, ჩვენთვის ჩამოჰკრავს კვესებსა, ჩვენ დაგვიმკვიდრებს ჭირთა და სულთქმა, ვაება, კვნესებსა.

97 ამას გვიზამს, და სხვაცა ვთქვა მისგან ჩვენზედა ქმნულება, ესრეთ მოგვშლის და წაგვახდენს, - რა გინდეს სულთა დგმულება, იგი უებრო, უსწორო, უშვერ ჰყოს ქმნულ-კეთილება,

იგ მისგან ერთიც არ მორჩეს გული უწყლულო, ულება.

98 ან სიკვდილს მიგვცემს ანაზდად, ან სიბერესა ძნელებსა, პირსა თვალურებრ გავსილსა არმურსა დაგვდებს ბნელებსა, ეგრე უებრო მნათობსა ვერ ექოს ბრძენთა ენებსა, ყოველთა სატრფიალოსა იგ შეიქმს მოსაწყენებსა.

99 თვალთა დააკლებს ნათელსა სოფლისა მაშენებელსა, წარბთა მშვილდულებრ მოხრილსა, მიჯნურთა მახელებელსა, შავთა წამწამთა ნარგისთა, მჭვრეტელთა გულსა მხებელსა. გააყრევინებს, წაახდენს მნახველთა ცეცხლთა მდებელსა.

100 პირსა დაუჭკნობს მნათობსა უთეთრეს ზამბახისასა, ღაწვისა ფეროვნებასა ვარდულებრ გაშლილისასა, წახრის და მოსდრეკს ლერწამსა ტან-სარო აღვის ხისასა, დაადუხჭირებს ჯავარსა სანდომად უსულისასა.

101 ბაგეთა მოჰშლის ეგეთსა - უკვდავებასა ღიმობდეს, კბილთა წაახდენს - მასთანა ვერც მარგალიტი ღიმობდეს, თმას ამბრის ფერთა კოჭამდი, რომ გიმრის ტევრად ხშირობდეს, გაუსპეტაკებს თოვლურებრ, იგ ვედარ ამბრად ძვირობდეს!

102 ეს არის საუკეთესო იგ ჩვენგან მოსალოდები, აწ ამაშიგან ვითმც იქნას გული არ დასაკოდები?

ერთ დღე ვიცინოთ, მით უნდა მრავალ-ჟამ ვიყოთ მგოდები, ბოლოჟამს ისევ სიკვდილი, გულზე მიწა და ლოდები.

103 ჩვენთვის დაბადა სოფელი მან, ყოვლთა არსთა მზადემან, ესეც ჩვენ მოგვცა, სიმართლით მუნცა კეთილთა მზადემან, სრულ ვერ გვიშოვნოს წარწყმედად ბოროტთა მოსაწადემან, ვერ შეგვიმწყვიდოს უხსნელად სრულად ცოდვისა ბადემან.

104 მაგას არ ვიტყვი, არ გვინდეს სოფლისა ნივთიარები, ესრეთ ვიხმართოთ კეთილად, ბოლოდ არ გასამწარები, არა გვიდგს სული მოკვდავი, პირუტყვებრ გასაქარვები,ოდეს ეს ხელთა გაგვარდეს, მუნ არ დაგვეხშას კარები.

105 ეგ ღმერთმან იცის, თქვენთვის ვწერ საკეთოდ, არ თუ ზიანად, არ ვიტყვი მე, რომ კარგი მჭირს თავისა გასაზვიანად. გვიბრძანებს: “ჩვენი სავაჭრო დადევით სარგებლიანად,” არ ვიქმნე მონა მედგარი, განხდილი დასაწვიანად.

106 ზოგი დავწერე სახუმროდ სალხინო საკამათენი, ბოლოს ცოტა რამ

საწვრთნელი სულისა გასანათენი, მცირე, რაც მქონდა, მიძღვნია, არა ვარ
ბრძენი ათენი, ყველამ შენდობა მიბრძანეთ, წყალობა მიყავთ ამთენი.

107 ღმერთო, რომელი უმჯობეს იქ თვითვე შენგან ქმნულებსა, რისხვას
აყოვნებ ამისთვის, მოაქცევ წარწყმედულებსა, ნუმცა მეწევის ბოროტი მას
დღესა დაუსრულებსა, იგ მოტყინარე მახვილი კარსა ნუ დამიგულებსა.

წამება ქეთევან დედოფლისა

1 ღმერთო ცისა და ქვეყნისა, საბრუნავითა მაქცეო, ზე ამართულთა ყოველთა დამცემო, გარდამაქცეო, ზოგჯერ ჭირს ლხინად, ლხინს ჭირად შემცვლელო, გარდამაქცეო, არამცა მიმცე სოფელსა, მტყუანია და მაქცეო.

2 ფათერაკია სოფლისა სიცოცხლე, თვალის წამება, ფერობა, ბრუნვა, ჩვენება, წესად სჭირს ცილის წამება, ფრფინვა ვისცა აქვს შვებითა, ბოლო მისთვისცა წამება. ფრთხილად ვიყავ და გასინჯეთ, ამად არ მექმნას წამება.

3 თუ ვინც ცოდვილმან ჩემებრივ თვალთ ცრემლი შეიწყნაროსა, უფროსად ღმერთი ადიდოს, სხვა არვინ შეიწყნაროსა, უხვებით მისცეს გლახაკთა, საუნჯე შეიწყნაროსა, უკმოერიდოს სოფელსა, არად არ შეიწყნაროსა.

4 ჭეშმარიტი შენ ხარ, ვინცა ერთი რჯული გაათასე, ჭრელად ენა შეურიე, იგი გაყვენ დასად-დასე, ჭკვიანი და გონიერი ერთმანერთსა გააბასე, ჭმუნვით ქებას მით შეგასხამ, მეცნიერთა მწყობრთა დასე.

5 იესოვ, შენ გევედრები, მარიამ ქრისტეს დედაო, აბრამ, ისაკ და იაკობ, ელია — ამაზედაო, ფრიადნი სევდა-ნაღველი დამერთო ზედი-ზედაო, იმ თქვენი ღვთის გულისათვის მიშველეთ ამაზედაო!

6 ღმერთო, რომელმან განაგე საქმე სიბრძნითა შენითა, შენ განაწესე ყოველი გული სიღრმითა თმენითა, მზის ქეთევანის წამება ვიცოდე რა საქმენითა, ღირსმყავ ცოდვილი მე ესე, რომ მათქმევინო ენითა.

7 ეს ამბავი მისი არის, ვის უხმობენ დედოფლობით, თავი მისი ქებით წერეს, ოდეს იყო ხმელთა ფლობით, აწლა ბოლო შემოკლდების, გავერივე მეცა ფლობით, ღმერთო ჩემო, გევედრები, მაწერინო ხელ-უფლობით.

8 ოდეს მიენდო შაჰ-აბაზს კახეთის დედოფალია, ვით მარგალიტი უსახო და უსასყიდლო თვალია, ადრითგან ქებით შემკული, ნათქვამი ბროლ-ფიქალია, მისთანა არვინ შობილა არცა ყმა, არცა ქალია.

9 მან უძღვნა ძენი ტურფანი ალექსანდრე და ლევანი, კვლა ძენი თავადებისა, მზეს მათგან ატყდეს ლევანი, რომ შეეწყნარა კახეთი, არ ექნა მათზე ძლევანი, არ გაუგონა, ეწადა მათი სისხლისა ლევანი.

10 იგი ყველაი წაუხვნა, არ იყო მადლთა მძლეველი, გაწყრომით იყო დიადად, მოტკობობას აღარ მოველი, ბრძანა შესხდომა, აივსო ლაშქრით მინდორი, ტყე-ველი, გაუშვეს, ყოვლგნით დაფანტეს მეალაფე და მრბეველი.

11 დაარბივეს, ამოწყვიტეს, შექნეს ვითა განაქარი, შირაზ-შირვან-ხვარასნელი შიგ ჩაუშვა მან ლაშქარი. სადაც ვინმე გარდებხვეწა, ან მოურჩა, მგონ, აქ არი, სხვა დახოცა, დაატყვევა, წამოვიდა, ვითა ქარი.

12 ხელ-შეპყრობილი დააგდო იგ განჯას პატიმარია, სადა ჰყვა ხელმწიფე-შვილი, ანუ მხლებელთა ჯარია, რომ მის მცველებზედ ეხმარა თავისა საკვეთარია, ბორკილიდადმე აეხსნა იგ ყოვლთა საქებარია?

13 კვიპაროზისგან უმაღლე თავს ხედავს ამა ყოფითა, უნივთო ნივთსა შეეხო ნივთისა კიდე ყოფითა; მან ცრემლთა მომატყვებელი საქმე ქნა განაყოფითა, ვითა მეყვისსა შეყროდეს, არ ხანი დანაყოფითა.

14 არ დააჯერა ამასა მძლავრმან უწყალომ მეფემან, ქრისტიანეთა მტანჯველმან უბრალოს სისხლთა მჩქეფემან, ეროდიას წილ მჯდომელმან, არ ლმოზიერმან სეფემან, მან არ შესცვალა მცნებანი სურვილთა მოიეფემან.

15 რაღას ვაგრძელებ, გაგზავნეს ქვეყანას შირაზისასა, ქაჯთ უმაგრესსა ციხესა ჩასმას ვედრებდა მზისასა, თვალთა სინათლის სანაცლოდ, შვილებსა სჭვრეტდა მისასა, ეგვიპტეს ყოფნა არად ჩნდა, ზრდიდა ნაყოფსა მისასა.

16 არა საქმე არა ჰქონდა, იგი ზარდა წელსა ხუთსა, მსახურებდის, ვით საწუთრო ხელმწიფესა დანახუთსა. მათის ჭვრეტით იბრუნევდის სულსა ყელში დანახუთსა; სხვას წამალსა არ ეძებდის, არ ფაზარსა დანახუთსა.

17 ხელმწიფისაგან შეესმა ბრძანება უფრო წყრომითა: “აქა მომისხით

ორნივე, მან არ იხაროს რომითა.” ვარსკვლავნი უკუეყარნეს, მთვარე შეიქნა ცხრომითა, უნდოდა თუცა ეშოვნა გზა ქვესკნელს ჩასადრომითა.

18 მე ვითა ვთქვა უებრომა მონადენტა ცრემლთა ხრანი, პირსა ხოკით, ღაწვთა გლეჯით, იქით-აქეთ ხელთა ხრანი! გულსა სევდა შემოაწვის, ამოკვნესით აოხრანი, იტყვის: “ღმერთო, ეს რა მიყავ, მომივლინე აწ, ახ, რანი?!”

19 ორთა საფლავთა დასძახდა, მიუჯდა ცრემლით ახავი: “არ გებრალეები, ხვარამზე, გამდელი, ამ დღის მნახავი? მიწყვიც ცრემლ-შეუშრობელი, ჭირსა ჭირზედა მსახავი, ამ სოფლისაგან გარჯილი, ნიადაგ მისი მძრახავი!

20 ვა, თქვენ იყვენით აქამდის ჩემის გულისა მდებელნი, წახვედით, მარტო დამაგდეთ, სულ ქვეყნის ცეცხლთა მდებელნი! თვალთა წამართვეს სინათლე, დაბნელდეს ცადა მდებელნი, არ დარჩა სოფლის სასჯელი ჩემზედა მოუდებელნი.

21 აწ, წავხე, აწ დავიკარგე, პირსა სად მოველ ზღვისასა, აჰა, ჩავარდი ჯურღმულსა, უყსა მას უფსკრულისასა, სახლ-სამყოფ-სამკვიდრებელსა ჩემსა არა ვარ, სხვისასა, ვა, ალექსანდრეს გაყრილსა, ვერ მჭვრეტსა ლევანისასა.”

22 მას უკანის აღარ უნდის მთვარისა და მზისა ნახვა, ხელთა ჰქონდის გაუწყვეტლად ტირილი და მუდამ ახვა. ილოცვიდა, იმარხვიდა, მოიჭირვა რჯულის ნახვა, ღვაწლი გარე მოიზღუდა, ეშმაკისა არ ჰყო ზრახვა.

23 რაჟამს შეიქნა უმანკო მუშაკი სათნოებისა, ნესტვსა ეყნოსა დუმილით საზომი სიწრფოებისა, სვინდისი თვისი განწმინდა, კდელა არ ეპოებისა, ამაღ ამ წიგნსა სახელად ემპლასტროს ეწოდებისა.

24 დღე და ღამე გაასწორის, ლოცვა ჰქონდის, წიგნის კითხვა, ევედრების შემოქმედსა, უნდა მისგან განაკითხვა, არ შესცვალის სჯული მისი, მოიგონის განაკითხ, ვა, შვილთ ამბავი ენატრების, არა უნდა მას სხვა კითხვა.

25 “სამას სამოც და ხუთი დღე რა ერთ დღედ შეიყაროსა, საყვირთა ისმას მაშინ ხმა, სამკვდრეთი აიყაროსა, სული ყოველთა იქ შეკრბეს, სოფელმან გაიყაროსა, სულსა რას ვაქნევ, თუ შვილსა მაშინც ვერ შეეყაროსა.

26 ჰო მე, რა ცუდათ დამაშრო ზრუნვამან ამ სოფლისამან, ჰო მე, რაღა ვქნა გარჯილმან, ნატრულმან სამოთხისამან, ჰო ჯოჯოხეთის მლოდნელმან, შიშმან და ზარმან მისამან, ჰო მე,რითა მაქვს იმედი, რომ გამომიხსნას ისამან?

27 კაცი ცრემლითა შეინდობს, თუ ცოდვა მისთანაც არსა, კერპობა, ზაკვა, მრუშება, სიძვანი მისთანაც არ სა?კვლავ სარეცელსა ალტობდეს, მოზელდეს მითა ნაცარსა, კრულია მწიკვლის მოყვარე, ვა, რა იქს მისთა ნაცვალსა.”

28 მოთქმისა, ტირილისაგან მოაკლდეს თვალთა ნათელი, სიბრწყინვალე და სინათლე, აღარა ჰქონდეს ნათელი, ბაგე და კბილი მოშლოდეს, მოწმარგალიტთა ნათელი, აწლა ისმინეთ სხვაცა ვთქვა ხელმწიფის შემონათვალი.

29 რა შაჰ-აბაზ შეუთვალა შირაზისა ხალარ-ხანსა: “შენ ქეთევან დედოფალსა ნუ აცოცხლებ დიდსა ხანსა, ვირ არ შევსვამ სისხლსა მისსა, არ ავიღებ დასტახანსა, წელსა ათად გავათავებ, მოვიგონებ ხანდის-ხანსა.

30 თუ მუსურმანი შეიქნეს ეგე ლალი და ჯანია,

მაჰმადის რჯულზედ მოიქცეს, აზრაველს მისცეს ჯანია, მე მურთუზალი მიფიცავს, არ უყო ისკანჯანია, არა გმოს იესო ქრისტე - მიეცით დიდი რჯანია.”

31 იმამ-ყული-ხანს რა ესმა საქმენი საზარონია,მეტად გაკვირდა, ესე თქვა: “მისი რა საკადრონია? ვიცი, რომ არ გათათრდების, თუცა არა აქვს დრონია, თეიმურაზის დედასა ვით ვკადრო უკადრონია?”

32 შირაზის ხანის ქებასა ვერ იტყვის ბრძენთა ენანი, მდაბალი, ტკბილი, მოწყალე, აქებენ სულად ქვენანი, ღირსეულია ღვთისაგან, მითა სცავს ძალთა ზენანი, სამს თვესა არ გაუცხადა, ამისი ჰქონდა ჩენანი.

33 “ვით უამბო, ვით შევკადრო ტყვესა ჩემსა ანაბარსა, მე მინდოდა სამსახური, არ უძახდი განაბარსა, არ ვისმინო, რაღა უყო ხელმწიფისგან დანაბარსა?” მოციქული გაუგზავნა, არ უვლიდეს მთას და ბარსა.

34 უბრძანა, თუ: “იახელით, მოახსენეთ მზისა პირსა, არ იქნების, თუ არ გიზამთ ხელმწიფისა დანაპირსა, ნუ გძულს რჯული მაჰმადისა, იგი მოგცემს ენა-პირსა, მორევშიგან ჩანაჭერი, გაგიყვანოს შენ ნაპირსა.

35 რჯული ეს არის, გვიჭირავს მაჰმადის დანაწესია, შენცა მოიქეც, გათათრდი, ვითამც არ უარესია, იესო ქრისტე რას გიზამს, გიწყრება შენ აწ ესია, სატანჯველს ნურას იკადრებ, არ არის შენი წესია.”

36 მაშინდა შეკრთა, რა ესმა მცხრალსა, მიხდილსა მთვარესა, ბრძანა: “თუ რჯული დავაგდო, რას მიმუქვებენ დარესა, პატივსა ვინმე მიჩვენებს, ხმელზე სწორ უპოვარესა, ან ვინმე ჩემსა სამკვიდროს მიმიშვებს, მიმაკარებსა?”

37 ილოცავს: “ღმერთო, შენ გიცნობ უცნაურ, უხილველსაო, სასწაულებსა, ნიშებსა ვერ ვიტყვი საკვირველსაო; ჰე, ბრძანებითა შენითა შესძრავ კლდეთა და ველსაო, შეარყევ სრულად ხმელეთსა, არ შესცვლი საფუძველსაო.”

38 “გევედრები სამებასა, ერთარსსა და თანაარსსა, შენგან კიდე საესავი არა ვიცი სხვა რა არსა, სული ჩემი შეივედრე, ხორცი უწყი სადა არსა, აწ გაბრიელ მომივლინე, სულთა მცველი, განა არსა!”

39 ძლიერო, გიღაღადებენ ორღანოთა და ებნითა, ძნობითა ინდაურითა, სიტყვითა ბერძნულეზნითა, ძლევით გაქებენ ქადაგნი, რომელ ებრაელეზნითა ძალგიც შენ ათას სახელი, შენ რა გაგივა ქებითა!”

40 “უცხოოდ რამ შევშინებულვარ მძლავრთა ჰაერის მცველთაგან, ჩემისა აღსასრულისა ძნელისა სატანჯველთაგან, ეჰა, გაბრიელ მთავარო, ნუ განმიშორებ ხელთაგან, წამებულნო და წმინდანო, გამომიხსენით ბნელთაგან.”

41 “ჰე, მეუფეო, გვედრივარ მერმესა მას აღდგომასა, ბრძენთა შემრაცხე ქალწულთა, ღირს მყავ მარჯვენით დგომასა. იოვანე ნათლისმცემელს, ან

მიმაზარე თომასა, დედაო მაცხოვრისაო, მიმწიე ჩემსა ნდომასა.”

42 “ვარ ჭემმარიტად მოსავი შენის უბიწოდ შობისა, შობასაც პირველ ქალწულო, შემდგომად კვალად შობისა, ანასებრივი ნაყოფი ვერამ სულდგმულმან შობისა, აწ შემიწყალე მორწმუნე აღდგომისა და შობისა.”

43 “ხამს, ღმერთო, ყოვლმან სულდგმულმან ცოდვა შენ აღგიაროსა, აღსარებითა გადიდებ, მართ დაგივიწყებ აროსა, რაჟამს განახვენ წერილნი, აღარა დაგეფაროსა. მაშინ მომხედე წყალობით, რა შიშით დაგეფაროსა.”

44 “ჩემთა ცოდვათა სიმრავლე არ დაითვლების ენითა, ჩქერითა არ შესწორდება მდინარე, არცა დენითა, ჩემს მეტს მოსავსა ნუ უყოს, მე ვარ რასაცა სენითა. ჩემი განკურნე წყლულება, უფალო მიხსენ ლხენითა.”

45 “აქამდის სოფლის ნაბრძოლი ტვირთი ცოდვისა მეკარსა, აწ ტვირთი შენი სუბუქ არს, სმენაცა შენი მეკარსა, სარწმუნოებით ვეძიებ, პეტრევ, სამოთხის მე კარსა,| რომე წყალობით გამილო, ამისთვის ვირეკ მეკარსა”.

46 “რადგან მომკლა უწყალომან, დრო იპოვა ჩემსა ზედა, სასწაული მოავლინე ქრისტიანეთ ტყვეთა ზედა, შვილსა ჩემსა თეიმურაზს ძლევა მიეც მტერსა ზედა, ღვაწლთა ჩემთა აღმწერელი ედემს დასვი ტახტსა ზედა.”

47 რა ესე თქვა, შეემთხვია, ქრისტეს სისხლსა ეზიარა: “მეუფეო, გათათრება ჩემი იყო წესი არა, გევედრები სული ჩემი ეშმაკს მისცე ესი არა.” პირსა ჯვარი დაისახა, გავიდა, თქვა მეტი არა.

48 მივიდა, დაჯდა უშიშრად, ვითა ვეფხი და გმირია, ყოლ არად უჩნდა სასჯელი, თუმცა არს დიდი ჭირია, ბრძანა: “მოვიდენ მტარვალნი, მათაც ჰყონ ერთი პირია, რომ ჩემი სისხლი იძებნოს, ღვთის წინა ამას ვტირია.”

49 მივიდეს მაშინ მტარვალნი დედოფლის დანაზარები, მოიღეს ქალფათინები, შამფურები და ბარები, ვა, მაშინდელი სასჯელი ვითა ვთქვა საუბარები?ხორცი ცეცხლთ მისცა, სული აქვს ანგელოზთ მინაზარები.

50 პირველად ცეცხლი დააგზნეს, მაშიგ ჩაყარეს რკინანი. მაშინ რაღაცა

მოეხვნეს საწველნი სისხლთა მდინანი. უთხრეს, თუ: “რჯულზედ მოიქეც, დააგდე იგი წინანი, თვარე სასჯელი ეს არი, რა ნახო, შენცა ინანი.”

51 რა ეს ნახენ, აუტირდეს ხელი-ერთად მოახლენი, ყველა ფერხთა ეხვეოდა, პირსა ხელი მოახლენი: “ნუ გასწირე თავი კარგი, ჯერ უებრო, მოახლენი, ნუ გაგვყარე მზისა შუქსა, ბნელს ნუ ჩაგვსხი მოახლენი!”

52 მზემან მხლებელთა უბრძანა: “ჟამ ერთ აწ ეწამენითა, ქრისტეს იესოს ღვთის მადლსა, მოდით, თქვენც ეწამენითა, თუ არ ეწამოთ, ნუ წახვალთ, აქ დამემოწამენითა.” ვა ქალაღდისას მოთქმანი, ვით ვთქვა აწ ამ ენითა.

53 მოთქმიდა: “ნორჩო ალვაო, ტანად ზრო, განა თვალითა, ხელმწიფობითა გაზრდილო, ტურფაში განათვალითა, მარგალიტითა შემკულო, მოხდომით განათვალითა, აქამდი შენმა მჭვრეტელმან რა ვნახე განა თვალითა!”

54 “ვა არსად გახლავს ლაშქარნი, ჯალაზნი თავადებისა, თავს გადგენ, ნახონ პატიჟი, სასარჯლოდ ცეცხლი გზებისა, ახ, ვინ აცნობებს მათ ამას, თუ დღესა რა მოხდებისა, ესდენი რკინა მხურვალე ვის გულსა დაედებისა!”

55 “სულო, გაუშვი ალაგნი, თვალნო, დააგდენ ბუდენი, გულო, საძირკველით აღმოხე, მოირღვენ გარე ზღუდენი, ტანო, ზე ნუღარ მართიხარ, გიდის ქვე ზღვანი უდენი, ქარო, სად მისწვდე, მიილე ამბავნი არ სამრუდენი.”

56 მუნ ვინმე ჯვარის მოსავი ერთი უცხოსა ყოფითა, ვნახე ნაზარდი თამამად, ყოფითა არ სამყოფითა, ფარაოზისგან შეპყრილი სულთა და ხორცთა ყოფითა, მოსე ვით გამაგრებული, მათი სარჯლისა ყოფითა.

57 მაშინ თურე შესულიყო იგ თინათინ თვალის წამსა, უბრძანა, თუ: “აქ დამიხვდით, აჰა, ღმერთი ვისაც გწამსა.” მან შეჰკვივლა, ხელი იკრა თავსა, პირსა, თვალ-წამწამსა. რაზომ სხვანი გააკვირვა, ვერ მოშალა: “იგი გვრწამსა.”

58 მხედართ ხელი ჰკრეს, გააგდეს კარიდაღმ თავშიშველია, სხვა ღონე

ვერ ქმნა, მოივლო მან გარეშემო გველია; წინ გივი შემოეყარა, იქ თურმე მიმავალია, წელთა მოიხსნა, მოხვივა თავს შალი საფარველია.

59 შესტირა: “ვაი რა ვნახე, ეს რა დღე მოვინახია?” შეიპყრეს ხელთა მნათობი, იგი უებრო სახია, წინ დაუთათრეს მხლებელნი, ვერვინ თქვა სიტყვა მჭახია, მე ასრე გარ გამომადგეს, შენ რომე დამინახია.

60 ასმათი თავ-გაგლეჯილი, მკერდამდი სისხლთა მღვრელია, რაჟამს გააგდეს თინათინ შემცდარი, ვითა ხელია; ნობათი მოხვდა, მონახეს მერმე გიორგი მღვდელია, პოვეს, აჩვენეს ყოველი მას იგ, რაც სატანჯველია.

61 მღვდელმან რა ნახა, შეშინდა, იგი ცეცხლი და შიშები; ლახვარნი ანუ სამსჭვალნი, ლურსმანი, რაცა შიშები, შეკრთა ათრთოლდა, დაეცა თავსა ზარი და შიშები, გულსა ჩაეხმო, ვერა ქმნა სასარჯლო ანგარიშები.

62 შეუზახა: “იმერელო, რად დაგერთო აგრე თრთოლა, აჰა ჟამი, ვისაც უნდა ჩემი თანა წამოყოლა, განა არვის გარდახდია სასჯელი და ასრე წოლა? ვინ დარჩება ქვეყანაზედ? — ბოლო გვიჯობს ასრე რბოლა.”

63 “იცი ხომ, ქრისტეს რა უყვეს, მას სასწაულსა ღვთისასა, ლერწამი ფრჩხილსა დაავლეს დამხსნელსა ადამისასა, ლურსმითა ძელსა მიაკრეს, ჰყოფენ ნებასა მისასა, რად არ იჭირვი, ეღირსო საქმესა წამებისასა?”

64 რა სასჯელს ვერვინ შემართა, ვერცვინ ქმნა მის ოდნობანი, რა ხელი ჰყვიან, შეიქნის თავით ფერხამდინ დნობანი, რა ქრისტეს ზურგი აქციეს, ქმნეს მაჰმადისა ნდობანი, რა ესე ჰკადრეს მას მზესა, ველარ დაატყვეს ნდობანი.

65 ახედნა, ერთი სიტყვანი მაშინდა ბრძანა ახითა: “თქვენც იცით, ყოვლი დედანი ვართო ერთისა სახითა, აუგი არის კაცთათვის, რაც ჩვენ გვეწრფების ნახითა, მაზედა რაცა ისაჯეთ, ჰქმენით, არა ვარ ზრახითა.”

66 მერმე გაუბეს ხელ-ფერხი, გამაბეს განა მაჯები, გაზით დაგლიჯეს ძუძუნი, დადვეს მხურვალე საჯები, ბარები შუბლსა შემოსდვეს, ყველა ქმნეს მათი აჯები, აღმა ახეთქნეს კეფანი, ვა, თქმითა აქ ვისაჯები.

67 ვა მე, იმ დღისა მხსენესა, დამვიწყდა დღენი წინანი! მკერდით ზურგამდინ გაავლეს გახურვებულნი რკინანი, მე ავაზაკი, შემცოდე ახლოს არ ვიყავ, ვინანი, მარჯვენით ჯვარსა არ ვეცვი, ამაღ ვარ ცრემლთა მდინანი.

68 ქვეშ დაუფინეს, დახურეს ზედა ლურსმისა რკინანი, ქვე წაიარეს, გააპეს ბროლი, ლალი და მინანი, სხვა წამოასხეს, დაყარეს ხორცთაგან ტყავი წინანი, მაგრა არ გაწყდა ტანჯვისა გულზედა დასაწვინანი.

69 ჯილად ქვაბი, ყამჩად ბარი, ამბარჩებად საჯებია, ვარდად ცეცხლი, ქინძისთვებად შამფურებით ირჯებია, ჩქიფად გაზი, ბუნბულ-საბნად ლურსმის წვერი ჯაჯებია, ყოლ ბაღებად გამაბული თოკით ჰქონდა მაჯებია.

70 დედობრივისა ბუნებით თავს იდევ ესე ჭირები, ჰპოვე უკვდავი ცხოვრება საცვიფრო, განსაკვირვები, მე მამაკაცი, მხნე ვაჟი ასე ამრიგად ვირები, ვაი, ჩემს სიმხნეს და ვახ-ვახ, შენთა ნაქმართა ძირები!

71 მან წმინდამან მას ჟამს იქით არა ყოვნა წამსა ერთსა, სული თვისი მიაბარა მეუფესა, მისსა ღმერთსა, სამოთხეში მიელიან ქალწულებში შენაერთსა, ირინე და მარინეო, იქმენ მათში განაერთსა.

72 ზეცით მოვიდა ნათელი, იხილეს სრულად ერმანო, იესო ქრისტე აღიდეს, სრულ ყმაწვილმან და ბერმანო, გვარჯასპისშვილმან მსახურა, არ ხუცესმან და ბერმანო, მისმან მკვლელმან ქმნა მას აქეთ კარგი, ვერც არა ვერმანო.

73 წელზედ ახადეს საფლავსა, იგ ნინოს დასადარია, სული ამოხდა სურნელი, აღარსად იყო მკვდარია, თქვეს: “ფრანგნი მოიპარავდეს, თუ სად დაეცათ დარია.” მე ვიტყვი ზეცას წასულსა, ხმელეთზე არსად არია.

74 ამა წმინდისა მუნ ზარი ყოველგან გაისმებოდა, ჯვარის მოსავთა ყოველთა ნაწილი ენატრებოდა, თორმეტ ათასი თუმანი ფრანგთაგან დაითვლებოდა, არავის მისცა შაჰ-აბაზ, ცოდვითა აივსებოდა.

75 მალვით მონახეს ნაწილი, სად დაემალა ბარებსა, რა ცნეს, შეესმა ვერ შოვნა ნიმროზელთ მწიგნობარებსა, ლუსკუმაშიგან ჩაიდვეს, უკმევდეს

მუშკ-ამბარებსა, იგი ჰკურნებდის სნეულთა, თუ ვინ მიუდგის კარებსა.

76 მათ აწამეს წმინდა ესე სეკდენბერსა ათორმეტსა, შვიდსა თვემდე მოგახსენებ სასწაულსა მეტის-მეტსა, საქართველო აღებულა წელს ნაჭამი ათერთმეტსა, მარტში დარჩა მას მეუფეს ქრისტიანი ნათლი სვეტსა.

77 ღვთისა მიერ მორჩილობა თურე იყო გულსა მათსა, ამად იყო უვნებელი, დაყოვნებით წელსა ათსა, მას სიკვდილი ვერ მოჰკლევდა, ღვთის ტრფიალსა მინა- სათსა, ცოცხალია, გვირგვინი აქვს, ზის ხარისხსა კიბისასა.

78 ვითარცა ყოვლი საჩინო, ნებროთს გმირობით უხმობენ, სამისოდ ფილოსოფოსთა და ბრძენთა ენა უხმობენ, რიტორნი მრავალ-მეტყველნი რა მივლენ, ნახვენ, უხმობენ, ვერ შეიგნებენ ქებასა, არიოპაგელს უხმობენ.

79 ვით ითქმის ქება მეფისა, ღვთივ დაცულ, დაფარულისა, აწ დაუმკვიდრდა დოვლათი ეტლითგან არ ფარულისა, მას მიენიჭა უფლება ამ საწუთროსა სრულისა, მოშორება აქვს ვეშაპსა ღრუბელთა მთარულისა.

80 წერს, იტყვის: “ვა, დავემარხე მე სიკვდილისა წინარე, ტყვექმნილი, შეჭირვებული, ვიგონებ თვალთა წინარე ორისაგანვე გარჯილი გუბე მიდგს ცრემლთა, წინ არე. ტრედო, მიმიძელ სიონად, წამიძელ, შენვე წინ არე.”

81 ესე დღე აღსასრულისა ჟამთა და წელთა ჩემისა, ვერ განვიწმინდე ცოდვანი სულთა ნუგეშის ცემისა, ძვირის ვნებითა ვნებული, გინება მისდა ცემისა, სულთა და ხორცთა გაყრაში, რაღა ვთქვა მის დაცემისა!

82 ოდესმე წავდგე შიშველი, ქედ დახრით დაყმუნებული, ოდიდგან ცოდვით მოსილი, არ მადლით განბრწყინებული, ორგნითვე ხელ-ფერხ შეკრული, გარესკნელ წარდგინებული, მიმელის მატლი უძილო და ცეცხლი აღტყინებული.

83 ჯერ, ღმერთო, არა ვარ ღირსი თვალთა მე ზეცად ახილვად, ჯეროვნად მზისა, მთვარისა, მალლისა ცისა დახილვად, რაჟამს მოვიდეს გაბრიელ ცოდვათა ჩემთა დახილვად, მას თვალნი ვეღარ შევადგენ, ვიყო კვლა

დაღმა დახილვად.

84 აწ ესე მიკვირს, რამცა ვქენ საქმენი გასაჩინელი,

მე ვკადრე ხელის მიყოფა, იყო ბრძენთ გასაჩინელი, თუცა მსუროდა, სევდითა ვიყვენით ცრემლთა მდინელი, თვარე მას უხმდეს მეტყველად თვით იოვანე სინელი.

85 თქვენ, გონიერნო, მკითხველნო და ლექსთა შემამკობელნო, ძნელისა გამომგებელნო, სიტყვათა შემაწყობელნო, რაცა დამეკლოს უცებით, რა ნახოთ გამთავებელნო, თქვენ შეათავეთ მის მაღლსა, მართლისა გამთარგმებელნო.

86 ვინცა ლექსი მოუმატოს, მე არა ვარ მომდურავი, თქმული ჩემი ვინც შეცვალოს, კარგი იყოს, თუნდა ავი, რჯულისაგანც შეიცვლების, რისხავს მისი საესავი, მე ოთხმოცი ლექსი მითქვამს, სულ ეს არი ბოლო თავი.

გრემის სასახლეზე

1 ღმერთი არს თავი ყოველთა, იგ ვაქოთ, განვადიდოთო, სამნი ნათელნი ერთად ვთქვათ — მამა, ძე, სული წმინდოთო, მისის ცნობითა განვნათლდეთ, გონება განვიწმინდოთო, განვაგდოთ უსჯულოება, ნუ ვემსგავსებით

დიდოთო.

2 აქ არის აშტი, გუმბაზი ბაღჩას დგას შუა-გულოსა, შიგ ათასფერნი ყვავილნი, ვარდი გაშლილი გულოსა, ცნობილთა კაცთა საჯდომლად ადრითგან გამეგულოსა, ჩემიმც ცოდვა აქვს, ავს კაცსა კარი არ დაუგულოსა.

3 აქ არის ბაზმის სოჭბათი, სუფრისა შემკობილობა, დრო ახალ ნერგთა ყვავილთა, ტურფა ვარდისა შლილობა, ბულბულთა ბგერა, ყივილი, ხმა-მჭევრად შეწყობილობა, მუტრიბთა რასტი მულამი, სასმენელთათვის ტკბილობა.

4 თვითან შვენის და აშვენებს წალკოტსა, ბაღჩა-ბაღასა, თუ ლხინი

გინდათ, თქვენც ნახავთ სხვას უკეთესსა რაღასა? გიაჯ, ჩემს უკან ვინც დარჩეთ: პატრონსა, ყმასა, ალასა, ვინც უპატიოდ მიეპყრას, ცოლიც მისი ჰგავს ბაღასა.

5 სახლი შევმზადე სალხინოდ მე მეფემ თეიმურასო, შევამკვე კედელ-ყურენი, ვეჭვ, თავსაც კარგად ბურავსო, დავხატე ფერად-ფერადად, ჰგავს, რამე იყოს მურასო, ტალახიანის ფერხითა ნურავინ გამიმურავსო.

6 რომ თქვენი სხივნი არ მისწვთა, არ მორჩა შუკა-დაბანი, შენ შემოგჭვრეტენ მყურენი, სად სარკმელია და ბანი, რაზომც ჯერ ვერ თქვენ გიახლოს, თვალნო, მინა და დაბანი, ვფიცავ, რომ ყველა გახდების თქმა ტკბილად, ანუ და ბანი.

7 შენებრ ვინ ვპოვოთ მნახავთა, პირველვე ვიცით, რაც არის, რომ ზღუდეც მოვლოთ ქვეყნისა, ანუ მიდამო რაც არის, წაღმავე მოვა თქვენს წინა, ვინცა უკუღმა რაც არის, ვარსკვლავთა დასნი გემონენ, ერთმანეთს მსწრობნი რა ცა რის.

8 მსგავსად საკადრად ხელ-ყოფნა, ნეტარ, ვით ძალ-აქვს ენას მით! სხვანი ყოფილნი ხტომით თქვეს, მაგრა თქვენს შუქსა ენასმით, შორს მყოფნი ამაღ ნატრობენ, მოგახლდენ, — იყვნეთ ენასმით, თქვენს სიყვარულსა ზავებდენ, იგ ტკბილად რასმე ე ნასმით.

9 მწერალიც დაშვრა ცოტადრე, გარჯა ხვდა, რა ეს აწერა, ცოდნა და ხელოვნება ხამს, თვარ უქმად ყოფა აწე რა? მოდით, იკითხეთ, ტრფიალნო, შემოკრებილ აქა წერა, გულო, ვერ მოსხლტი ქებითა, წიგნის პატრონზედ ა წერა!

მაჯამა

1 კვლავც მითქვამს: სიტყვა უქმისა პატიჟმან შემაშინაო, ყოველნი განვვლით სოფელსა, არვინ დავრჩებით შინაო; სულის არ განმსვენებელო, მსგავსად პირუტყვთა ფშვინაო, კარი დაგვეხმას სასძლოსა, გვესმას: “ნუ მოხვალთ შინაო.”

2 ლექსთა ღარიბთა, უცხოთა, რომელ არს გამოკრებული, მომინდა წერა

ამისთვის: არ იქმნას დავიწყებული; კაცი ბრძენი და გამგონი, ვინ იცის, შეხვდეს სწრებული, ცუდად არ წახდეს ნაშრომი, დამევსოს ცეცხლი გზებზე.

3 სპარსულად ჰქვიან “მაჯამა”,— შეყრილად ითარგმანება, წიგნები გამოკრებული, იგ ერთად მოიხმარება; იკითხვიდენ და თარგმნიდენ, ლხინი ვერ შეედარება, გული მოყვარე სიბრძნისა მასთანა დაევიანება.

I. მზე ცუდ მაშვრალობს

1 მზე ცუდ მაშვრალობს, ვერ ნათობს, ეტლზე შენ ზიხარ, ის არა, სხვამ, შენგან კიდე, სამყარო ვინ გაისახლა, ისარა? მელნისა ტბამან გიშერი ტევრად გარ ივლო, ისარა, მუნით მკრა გულსა ტყვექმნილსა, გლახ, შავმან მშვილდმან ისარა.

2 თქვენ მზესა სწუნობთ, მე მას ვეჭვ, ეტლსა სხვა ვინმე ისარებს, ეგ ცუდად ჰფანტავს სხივთა და უკეთ ანათებს ის არებს; მელნის ტბა ტევრად გიშერსა გარ შემოივლებს, ისარებს, ესვრის მჭვრეტელთა გულებსა ეკალმუხისა ისარებს.

3 გული ქმნილა ნარგიზთათვის, გლახ, ლახვართა ასახებლად, ვერ ძალევიდათ, თვით რად ხელჰყვეს, მაშ, მნათობთა ასახებლად? მით იძლივნეს, მოიკიცხეს, ედემს ნორჩნი ასახებლად, მსურის მისთვის გაჭრა, ხელქმნა, ვიწყო სულთქმა ასახებლად.

4 ვერ გაქეს ბრძენთა კრებულმან, უტყვ იქმნეს, პირი დაეყო, ციერთ მიელო ნათელი სრულ შენგან, არ თუ და ეყო; გაუჩნდებოდა სიტურფე ვარდს შენთან ხანი დაეყო; გლახ, ჩემთა ცრემლთა ნაკადი, ვფიცავ, სოფელსა დაეყო.

II. შენთვის ხელმან

1 შენთვის ხელმან, გლახ, უშენოდ მითხარ, მზეო, იამოს რა? შენმან ეგრე სიტურფემან ვარდი მოკლა, ია მოსრა, წარბ-წამწამმან გული კრული პირველ მოწყლა, მერე მოსრა, არა ჰგევხარ ქვე-ნამყოფთა, ზემო იწყევ ბარე მოსრა!

2 ერთი სული მაქვს, სიკვდილო, მოყვრისად შემიწირავსო, სხვა შენთვის

ველარ დავბადო, ვერ მოგცე — ნუ გიკვირავსო! იგ არს პატიჟთა მიზეზი, სად ვარდ ქვეშ ბროლი სჭვირავსო, სული მას მიჰყავს, არ ვიცი ჩემთვის რა გაუპირავსო.

3 ყაყაჩოს უთხრეს ყვავილთა: “რადგან შენ გვჯობხარ ფერადო, სუნი არ გიდის სურნელი, ეგ საყვედურად გძე რადო?” თქვა ტურფამ ვინმე გაწყრომით: “მიბრძანე, მგეცხარ მე რადო? სუნი წამართვა, დამაგდო ლახვართა დასაძგერადო.”

4 თავმან შენმან, რისხვა უნდა კადრებისა დაუმალსა, მაგრამ რა ვქნა, სხივთა ცეცხლსა სრულ დაუწვავს გული ალსა! დაუჭრივარ აღმასისა, მისდგომია დანა ძვალსა, თუ არ მიხსნი, შევდგომილვარ მაჯუნისა მე, გლახ, კვალსა.

5 შენებრ ნაყოფი უფალმან ხამს ედემს თვით რგოს, მან ასოს, ყანდაარს ნირი შაქრისა, ვარდმან-ბაგემან დანასოს; მუნით ნაკადი სიტკბოთა უკვდავ ჰყოს, ვისცა მან ასოს, ისწრაფის ყოვლი მიჯნური, ვინძი, ახიოს მან ასოს.

6 გრძლად მატირა საწუთრომან, ცრემლთა ღვარი დამელია, მიჯობდა, თუ სიკვდილისა, გლახ, სასმელი დამელია; მომადულა თვისთა ტომთა, ძმა არ მამძო, და მელია, აწ, სოფელო, ვარდთა ზრობად მოვალ, რადგან დამე ღია.

III. მზე უნათლე ჰქმენ

1 მზე უნათლე ჰქმენ, ეტლსა ჰზი, შუქნი კრთებიან სადარი, ამად ვტირ, მაგრამ რაზომ ხამს, ეგზომი ცრემლი სად არი? ვარდსა მისტაცე შვენება, ბადახშანს ლალი სად არი? ბროლსა სცვენ ძოწნი ბაგენი, ფერად არღავნის სადარი.

2 ბრძენთა მოვასხამ საქებრად დიონოსითურთ კრებულად, მაგრამ ვით ხელჰყონ, მზე ნახეს თვით შენგან ნათელკლებულად! ბაკნი მოგიძღვნა მთვარემან, გნახა უმეტეს ვსებულად, გლახ, ჰმუნვით გახდა, პირს იცა, — მუნით აჩნია ლებულად.

3 გული ნარგისთა ლახვარმან დაჭრა, დახია, ასერა, მუშკი ხარ, ზილფი-

ამბარი, ნახეთ, რა მიყო ასე, რა! წამწამმან ჰინდი ლაშქარი ჩემად კვლად, რისხვად ასერა, მე მომკლა, მხეცნი, ფრინველნი ხადილად ჩემზედ ასერა. 4 მე დამემტერა სოფელი, მტერთანა ყოფა მეყოფა, ჩემკენ არ ბრუნავს საწუთრო, მისთვის მომძულდა მე ყოფა. რა გამეყარა მოყვარე, ხედავთ, რომ სულიც მეყოფა! გული სავსე მაქვს ლახვრითა, სხვა კიდეც... აღარ მეყოფა?!

IV ტურფა ხარ შვენიერებით

1 ტურფა ხარ შვენიერებით, ტანი მიგიგავს საროსავა, შენისთანა მიჯნურსა ვერვინ ეღირსოს აროსა, კაცი ხამს შენთვის გაიჭრას და ლხინი გაიმწაროსა, ტარიელს ქვაბსა ესტუმროს, მაჯნუნთან დაემყაროსა.

2 მისგან გახდეს სულ ციერნი, არ იცნობის დანაცარად, მან დამიჭრა გული წამწმით, მოიხმარა დანაც არად, სრულად დამწვა სხივთა ცეცხლმან, ლამის ვიქმნე დანაცარად, დამეგრიხა ბედი მრუდად, არ ვეჭვ, იქმნეს დანაცარად.

3 იაგუნდისა ბაგემან ყირმიზი-ლალი ღვინო სვა, თუ ფერად ბაგემ აჯობოს, ამისთვის მართებს ღვინოს ვა, მე ჩემსა სისხლსა ვამზავსე, თურმე მინამან ღვინო სვა, კარგს კაცთან ბრძენთა სიტყვასა ვერა სჯობს, იგ სალხინო სვა.

4 ნადიმად მსხდომთა სალხინოდ საქმე

გავსინჯოთ სურისა, თავის სისხლს გვასმევს სალხინოდ, ესოდენ ჩვენთვის სურისა, კაშკაშით გვეტყვის: “მაშ თუ არ იგ ჩემი სისხლი, ჰსურისა? შემამკობელი ლხინისა და ძალი უსუსურისა.”

5 უწყის ღმერთმან, ვერა ვხედავ ქვეყნად შენსა დანამგზევსა, დაუწვივარ იგ უწყალოდ ცეცხლსა შენგან დანამგზევსა, გულისათვის დასალახვრად ჩემკენ წამწამ დანამგზევსა. ხამს მივმართო მაჯნუნისა წანავალსა და ნამგზევსა.

6 მოიგონე სიყვარული შენთვის სულთა განაწირ, ვა, კაცს აცხოვნებს სამართლის ქმნა, უსამართლო განა წირვა? გლახ, ლახვარი სიშორისა ათასი მკრა, გან აწი რვა, სჯობს დააგზნა სიყვარული დავსებული, და

ნამწირ, ვა.

7 გულსა გულზედ მით არ მიცვლი, გინდა რომე მოგცე სართად, სულთაც გიძღვნი, უმჯობესი რალა მოგცე ზედან წართვად? არ დამიჭერ ვჰფიცავ ღმერთსა, ცეცხლზედ მივსცე ზედან დართვად, უწყალოდ სვამ სისხლსა ჩემსა, ღვინის ნაცვლად ჰზიხარ წართვად.

8 მარგალიტისა სადაფსა იაგუნდი სცავს და ლალა, მას გული ჩემი მიჰყიდა ვინღაც, ვინ იყო დალალა, მომკლეს, ტირილის სანაცვლოდ სისხლი აქვს ჩემზედ ალალა, ჩემის ლხინისა ყვავილი უმზეობამან დალალა.

9 ბროლ მინაზედან გიშერი, ვარდმანცა თავი მუნ არა, სრულ შვენებისა ყვავილი არ დარჩა, შეკრბა მუნ არა, ვერსით შეუველ საკრეფლად, ეკალნი დამხვდეს მუნ, ნარა, ზენათ ნათელთა მფლობელმან ამისთვის დაიმუნარა.

10 გულო, ცეცხლი სურვილისა არ დაავსე, შეუკეთე, მე მუნ დამწვი, აწ ლახვარი, მგონი, მოგხვდეს შენ უმკვეთე, გნახე ეგრე შენ უთმობლად, თავსა ხელქმნა შენ უკეთე, ყველა მით ჰქენ, ნახე ვინმე მნათობთაგან შენ უკეთე?

11 გული წამართვი ცნობითურთ, მითხარ, ნაცვალი მამე რა? ვედარა გპოვე საჩემოდ, გაყრისა სევდა მამერა, უვარდოდ წალკოტისათვის თვალნი რასთვისღა მამერა? დამწვი და წყალი არ მასვი, დამწვარსა გულსა მამე რა?!

12 ბულბულთა შექნეს ძახილი, აგრე ჰგავს - ვარდმან იშალა, გულსა გაჭრა და ხელობა უშალე, არ დაიშალა, ხამს, თუ მიჯნურმან ტანსაცმლად სტავრისა ნაცვლად იშალა, გლახ, შენმან შუქმან მნათობნი არავინ არ აიშალა.

13 ვარდი დაჰკნა, მზემან შუქი აღარ მისკენ მოაწურვა, ცრემლთა ღვარი გაუწყვეტლად, ერთხელ არსად მოაწურვა, არ ვეწყალვი მას გულქვასა, სულნი პირსა მოაწურვა, მოეშორა რადგან ლხინი, - სევდა, ზრუნვა, მო აწ ურვა!

V. გაბაასება ღვინისა და ბაგისა

1 ღვინო ეტყოდა ბაგესა: “სიტყვითა დაგებასო და, ბადახშანისა ლალო და იაგუნდისა ფასო და, ფერად შენ მჯობხარ, ამით მე ვის ჩემი თავი ვასო და, გულსა სევდითა სავსესა ზედ ლხინი დავამტნასო და.”

2 ბაგემა უთხრა ღვინოსა: “სიმხიარულეს იქებო,

მე სრულად შევშლი მჭვრეტელთა, გულსა ეტყვიან: «იქ ებო»! კაცის გულებსა დავფერავ, თქვენც დაგაშვენებ ჭიქებო, ძოწსა, სადაფსა, აყიყსა, არღავანს გავაქიქებო.”

3 აწ ღვინო ეტყვის ბაგესა: “ტურფა ხარ მეტის-მეტადო, ვარდი გაყარეს ბულბულთა, შენზედა შეკრბეს ყეფადო? მე კაცს დავათრობ, ვამღერებ, ტვინს გაუჯდები კეფადო, ვირემ არ უკუვეყრები, ვერ იგრძნან, სმიდენ რეტადო.”

4 ბაგემა უთხრა ღვინოსა: “კაცის დათრობა იქადე,

«კაცსა ვამღერებ» — ამისთვის მე დაჭარბება მიქადე; მე კაცს სრულ მოვჰკლავ, საწყალო, ვით ადრე გატყდეს ჭიქა, დე, ვერ გამოჩნდები ჩემთანა, სადაც მე ვიყო, იქ ადე!”

5 ღვინომ თქვა: “მგონი, ამ საქმეს არავინ დამიწუნებსა, ვერცხლის თასზედა ყირმიზად გარდმოვსდიოდე სურებსა, ვსწყუროდე თუ არ ვსწყუროდე, ყველანი მომიწყურებსა, მჭვრეტელთა თვალთა და გულთა არარა უფრო უნებსა.”

6 აწ ბაგე ეტყვის: “ეგ ქება უკეთ სთქვი, რაღაც ღონია, მაგითა ჩემი სწორება ტყუილად მოგიგონია; ვერცხლის თასზედა ყირმიზად ღვინო დგას, მოსახდომია, აწ მე გიამბო ჩემი ზნე, ეს უფრო მოსაწონია.”

7 თეთრს თასსა წითელი ღვინო დასტურად შეახამებსა, ქვეშ მარგალიტი, ზედ ლალი, სხვას რაღას შეიდარებსა, სანდომად რასმე, ღიმილით რომ გააღებდეს კარებსა, მისსა მჭვრეტელსა შეაცდენს, ხელსა ვით შეიგვანებსა!

VI. მზესა შესწრფა მისგან შუქი

1 მზესა შესწრვა მისგან შუქი, ხედავთ, ველარ მონადარა! მთვარე სავსე დარბის, მაგრა, ვეჭობ, მისთვის მონადარა, წალკოტს ვარდი მის ღაწვთათვის გამოდგების მონად არა, რად დაგროვდა ჩემთან ეშყი, მისთვის მაქვსო მონად

არა.

2 ვერვინ ნახოს მისებრ, ვინც ვლოს ოთხივ ყურე მონაკიდე, ოდეს გნახა გავსებული, მთვარე გახდა მონაკიდე, ვით არ დასწვავს სიშორისა გულსა ცეცხლი მონაკიდე? ვით, გლახ, ვზიდო მძიმე ტვრითი, სურვილისა მონაკიდე.

3 შავმან მშვილდმან ისარი მკრა გულსა ლახვრად დანასობი, ეგზომ დაყო გულსა შინა, რომ მოჰკიდა დანას ობი, ღაწვთა მისთა შვენებითა ვნახე ვარდი დანასობი, ველარ ვნახე მთვარე მისგან მონავანი და ნავსობი.

4 დავლე საწუთრო, შენებრივ, — მო, ის რა ვნახე, ა ის რა! ეს მიკვირს: გული ქვაქმნილი, ვით ეგრე ერთ წამ აისრა! მკითხვიდენ შენნი მნახველნი: “თუ არ მზეაო ა ის რა?” მე უთხარ: “მისი სამყოფი მნათობთა გვერდით, აი სრა!”

5 ეტლი ნატრობს: “ნაცვლად მზისა ზურგზედამცა ის შემასვა,ამად ვტირი, სხივნი ლახვრად გულზე დამცა, ისრად მასვა, მიწყივ მით მთრავს, ათასიმცა სურვილი და ეშყი მასვა, ვის ერჩიოს სოფელს ყოფა, არ გაიჭრას მისთვის, — მას ვა.

6 მთვარე ვერ დაგედარების, ვერცა მზე დაგედავისო, მიწა და მტვერი შენს ფერხთა თავსა და პირსა დავისო, შენი სხივი და ციმციმი გულზედა ლახვრად დავისო, ცუდად გაქებენ თინათინ, ნესტან-დარეჯან და ვისო.

7 რად ვერ ხედავთ ბულბულისა ხელქმნა, გაჭრა, განავარდსა? შეუშლია, ყეფს, იმახის, სხვას არაფერს, — განა ვარდსა, თავს ევლების, ზედ დაფრინავს, არ აძინებს, გან ავარდსა, ვირ არ დაჭკნეს, თვით არ მოკვდეს, არ იქმს ხელით განავარდსა.

VII .ეშურების ბაგე ვარდი

1 ეშურების ბაგე-ვარდი სისხლი ჩემი მალე სვასა, გულსა დანა აღმასისა სჭრის, არ ელის მალესვასა, თვით თავსა ჰყოფს მოწეულად, დამიმკვიდრებს მალ ეს ვასა. აგრე შექმნა მზე და მთვარე, დაუწყებენ მალეს ვასა.

2 ბულბულს ხედავთ ვარდისათვის ნაეკლევსა და ნარევსა, იგ ხელთაებრ ყეფა-კვნესით აქა-იქი დანარევსა, თავს დაჰყივის მისსა მკვლელსა, გულსა შინა დანა რევსა, იძახის, თუ: “რად ვერ მხედავ, სურვილისად ანარევსა?”

3 აწ, ბულბულო, ყველა გხედავს ხელსა, სოფლით განაჭერსა, ჩაჯდომილხარ ეკალშია, სახლს არ ეძებ, განა ჭერსა, გვიჩვენებ და შემოგვიჩვი გულსა, ლახვრით განაჭერსა, მოგიტან და გაგიკურნებ ვარდსა ხელით განაჭერსა.

4 არ დაურჩა გულსა კრულსა, რომ ლახვარი მას არ ესვა, ეგრე ჰმუნვა, სევდა, ურვა შეუსვენლად მას არ ესვა, წყლულთა მისთა საკურნებლად, გლახ, წამალი მას არ ესვა, ეს მიკვირს, თუ, რად არ მომკლავს იგ ეგზომი “მას არ ესვა.”

5 აწ გულსა კრულსა, ხელქმნილსა სევდა უპირებს

მორევად, რადღა სულდგმულობს ლახვარი, ვითა მუდამა მორევად?! გლახ, ცრემლთა ჩემთა ნაკადთა რასდენი დადგა მორევად, აწ, რადგან მაკლო ნიშატმან, მიმიშვით, მივჰყვე მორევად.

6 სოფელმან და ჟამმან კრულმან ლხინი ჩემი განაქარვა, ათასი და უმეტესი ჭირი ჩემი გან აქა რვა? რა ბრალია, მინა-ვარდი ოდეს იქნას განა ქარვა! ამას ვჯერვარ, მით რომ ერთდღე აღარ მომხვდეს განაქარ, ვა!

7 ანელებდი, ნუ უკეთებ, გულო, ცეცხლსა დანაგზევსა, თვარ წინა გიძს მიჯნურისა ხელქმნა, განვლა დანაგზევსა, ვერ მორჩები დაულახვრად წამწამთაგან დანაგზევსა. იგი მითქვამს და მას ვიტყვი: ესე სჯობსო დანაგზევსა.

8 რად არ დამჭრის გულსა კრულსა აღმასისა დანა ტარით? რად არ გიკვირს, არ გავჭრილვარ სოფლის სივრცე დანატარით? რად ვერ

მივხვდი საწადელსა მე სიკვდილსა დანატარით, ბრუნავს ჭკუა ცნობით ჩემით, ვით დიაცთა დანატარით.

9 თვალთა კეკულუცთა, ტურფათა მე ყმად მიუვალ მა შენსა, ეგ მაშინც გულსა უწყალოდ წამწამ-ლახვრითა მაშენსა, “შენკენ არ მოვიხედაო,” — ამით მაღონებს, მაშენსა, თუ ფეხს არ შემამითხვევდე, აგრემც მამთხვიე მაშენსა.

10 წამწამს მესვრის შავი მშვილდი, ისრად გულზედ დამალემა, ესე გვარმან მომისწრაფა სიკვდილისა დამალემა. იგი ნახოს მოვანებით, — მთვარეს ჰმართებს დამალემა, მისად ქებად ბრძენთა ჰმართებს ენა ქებად და მალემა.

11 ზედ გარდასდის ბაგე-ვარდსა სისხლთა ჩემთა მონასომი, დამეჩნია შავი ისრად გულსა ზედან მონასომი, ნახოთ, თქვენცა მოგწონდების მნათობთ გვერით მონასომი, სულ ციერნი დაიმონა, ვით ძაღედვას მონასომი?

12 მე ვისთვის ვკვდები ბროლ-ვარდი და მისი მონა ვარ დია, თვალნი მელნისა ტბას უგავნ ზეციდან მონავარდია, იგი აშვენებს ხმელეთსა, მზე ცუდად მონავარდია, მაგრამ მკვლელია კაცისა, შეყრისა მონავარდია.

13 ბროლ-ვარდსა, ტანად საროსა გიმრისა ბალი უშენდა, დაწვთაგან ელვა კრთებოდა, მჭვრეტელთა ლახვრად უშენდა, წიგნი მივსწერე, ებრძანა: “ეს ვით მკადრეო, უ შენ, და,” გულს უთხარ: “თუ არ შეგიყრის, ველად გაიჭერ, უ შენდა.”

14 ვიცი მომკლავს იგი პირმზე მისთა ხოტბა დანაზარსა, ამაღ, რომე ზარიფია იგი ტურფა და ნაზ არსა, მეტი რა ვჰყო — თავსა უძღვნი, მოვახსენებ დანაზარსა, მაშინ ეგრეთ შევიწყალვი, მოგონებდეს დანაზარსა.

15 მოუკლავარ, ვისგან სხივნი მე შემქნია დანა ტანსა, ბროლ-ბალახშთა მარგალიტი ვარდსა ქვეშე დანატანსა, გული მისკენ მიუზიდავს ხელსა, სწრაფით დანატანსა, მისთა მჭვრეტთა გაახელებს, სჭრის, ვითამცა დანა ტანსა.

16 ნეტამცა ვინმე სიკვდილსა მიმცა და არ დამაზარა! ლხინის სანაცვლოდ სოფელმან სულ მატირა და მაზარა, უყვავილომ და უვარდომ ღვინომ რაც ქნა, დამაზარა, აგრე რამ მოჩანს: სოფელი ბოლოდ მომცა და მაზარა.

17 ხოსროვის ცრემლი ნადენი, კვლავ გაამრავლა მილები, რა მოაგონდის მოყვარე და დღენი წახდომილები. ვარდსა ასველებს, ინდოთა რაზმი ჩანს უნდომილები, იტყვის: “შენვე ხარ სიცოცხლე, გული რაზომცა მილები.”

18 ჭირნი მოვლენ მუდამ ჩემთვის დაუკლებრად ამა სალა, მოაქვს ცეცხლი მოსადებლად, მასთან მოაქვს ამას ალა, აღმასისა გულსა ფარად ხამს და უნდა ამას ალა, ამისთვის სჯობს ეს მთვარესა, არ აჩნია ამას ალა.

VIII. ქება და მკობა ხელმწიფის ალექსანდრესი და დედოფლის ნესტან-დარეჯანისა

1 რადგან არ ვცხრები ქებასა, ვგონივარ ამათ მისანი, აწ ჩემთა გულთა ლახვარი სათნო მაქვს სათთა მისანი, სიმელნე შავთა წამწამთა, სისხო, სიხშირე თმისანი, ვთქვა: მისი შუქი მზეს მატობს წითლთა ათათ მისანი.

2 მეფეთა ქებას ვერ მივხვდი, არც ჩემგან მოიგონების, ია და ვარდი უშლელი კვლავ მისთვის შეიკონების, აღმასსაც სჯობსო იმდენსა, რაც ხმელეთს შეეწონების, მისსა მნახავსა უღრუბლო მზეც აღარ მოეწონების.

3 დამვიწყდა სხვანი ნაქები, ქება ვთქვა მე აწ ამისი, წამ მთვარე არის გავსილი, მზე ნახო ფერად წამისი, მელნისა ტბისა მორევსა უშვენის მიჯრა წამისი, კრულმც არს მიჯნური, ვინ თავი ამისთვის არ აწამისი.

4 მე მოგახსენებ, ისმენდი ჩემთა ამბავთა სმენასა, მისვე ლომისა ქებასა ძლივ ვათქმევინებ ენასა, მისგან ელიან მნათობნი სევდისა ამოლხენასა, ვინ გვიან ელის შეყრასა, დაიწყებს ცრემლთა დენასა.

5 რა ვთქვა წამწამთა დარაზმა, მიჯრით მიწყობა წარბისა, ვარდისა ბალსა ელვა კრთის, ზედან ციალი წარბისა, მისთა ნაყნოსთა სურნელთა სული გავს განა წარბისა, მისთვის ბნდებიან მჭვრეტელნი, ქვე ყრიან, ვერვინ წარბისა.

6 თმისა ტვერი, წარბთა სისქე მიჯრით ბაღსა შენ იარა, სურნელებთა სუნი შენ გდის, დაცასჩაგრე შენ ია რა, სხივნი შენნი გულსა ჩემსა მოეფონა შენ იარა, წყლულსა ჩემსა ვინ ჰკურნებდა, მოსწრებოდა შენი არა?

7 მეღნისა ტბათა უჩრდილებს გიშრის წამწამთა შენება, მისთა მჭვრეტელთა მიხვდების ღვთისაგან ზე აშენება, მთვარე მზეს ეტყვის: “მჯობია, მოწმობით დართე შენ ნება,” ხამს სამეფოსა ტახტზედა წამ გაუყრელად შენ ება.

8 მოგწონდების დამნახველთა თმა მეღნისა და გიშრისა, მიმძიმს მისსა მგონებელსა, თვალთა წყარო დაგიშრისა, ჰე, რიტორნო, თქვენც აქებდით, ენა თუ არ დაგიშრისა, მზე-მთვარეთა სინათლესა ვფიცავ, რომ ის დაგიშრისა.

9 ბადახშნის ლალის მჯობია ყირმიზად გამჭვირვალისა, პირშია თეთრი ელვა კრთის უბრწყინვალესი რვალისა. აწ მეფეთ ქებას ვამატოთ, ამისთვის გულმხურვალისა, გარდამხდომელი მჭვრეტელთა ის საწუთროსა ვალისა.

10 თქვენი ნახვა წყლულთა ჩემთა უფრო ცეცხლად მოეკიდა, მოიშალა ბროლის სვეტი, მკერდსა ზედ გარდმოეკიდა, აღმოფრინდა სული, სულსა ჩემი თქვენს გამოეკიდა, თუცა გინდა ცოცხალ ვიყო, — კვლავცა მნახე, მოეკიდა.

11 კბილნი ობოლს მარგალიტსა, ღაწვნი ვარდსა მას არია, ვინ არ აქებს სამართლითა, თავს ეცემის მასარია, სადაცა დგის სინათლითა, აღუვსია მას არია, ვარდი, ბაღჩა მაისისა, ვერ ედარვის მას არია.

12 ანდამატისა მკერდზედა ბროლისა სვეტი ემართა, იმას უჭვრეტდა თვალხუჭვით, ხედვითა ვერ შეემართა, ნახვად მირბოდენ ტრფიალნი, სხვა ვალი არა ემართა, მზე მისგან გახდა უნათლოდ, საწყალსა ეს დაემართა.

13 ნეტარ, ვით ვაქო სიტურფე საამო ტანადობისა, მზემ მისთა სხივთა გარდაკრა, იწყო მოტანად ობისა, იგ გატყდა, — “მჯობსო,” — ნებისა

დართო მოტანა დობისა, საყნოსელთაგან ამოქრის სუნი მო ტანადობისა.

14 მზეო, შენ შენთა მჭვრეტელთა ლახვრითა გული სარუა, ჩასდის სისხლთა ტბა ნაკადსა, სიღრმესა, სადა სა რუა, შენებრივ სუნი ყვავილსა ქვეყანად არას არ უა, ეგ შენი ტანი ზარიფი ტურფად აღზრდილი სარუა.

15 ალვა რგულა ედემს რწყვითა, მნახავთათვის სამოთ ხეა, ვნახენ, თვალნი დავიხუჭენ, სიტყვა ძლივ ვთქვი სამ-ოთხეა, გიმრის შუბთა წყლული დამდვეს, სისხლი ველთასა მოთხეა, არას მოგავს სამყარონი, ედემი, ვერც სამოთხეა.

16 ლომთა შენთა შენ აწყლულებ, დაბნედილსა მას კვლავ ვისა, ვინ გმირია, მხეცთა მსრველი, იმედი აქვს მას მკლავისა, წამწამ შენთა ლახვარ შენთა ყელს გამოჰხევე, მას ჰკვლავ, ვისა, დღისით მჯობი მთვარე მზეთა, ღამე ზუალ-მასკლავისა.

17 ალვისა ხისა ქება ვთქვა ედემში ამოსულისა, ბროლ-ლალი, მინა, გიშერი — ფერად, შეხედო — სულ ისა, მჯობია მზისა დილისა, მოწმენდით ამოსულისა, შენ ხარ წამალი სულისა, მის შენკენ წამოსულისა.

18 მეფე ბრძანებს: “მე ესე მზე ღმერთმან ჩემმან დამიბადა, მისთვის იყო შესაწირვად, რა მიბოძა და მიბადა, გულსა კრულსა მახე უდგა, შეცაიპყრა, დამიბა და, სახვეველი სათხეველისა გარ მომიდვა და მიბადა.

19 ესე არის ზეციერთა, უნათლესი სამყაროსა, თმა ტევრი და შუბლ-ფიქალი, კლდისა ტინი სამყაროსა, ქება მესმა, სახლით ჩემით სწრაფად ლამის ამყაროსა, არას მიკვირს მისნი მჭვრეტნი იმან დაასამყაროსა.

20 ნეტარძი, ვინ მისი მსგავსი სად ვინ პოვოს და რანიცა, მისგან შვენის მთა და ბარი, დარი დარობს, დარანიცა, მისგან ნათლად არა აჩნდეს, არ იპოვოს დარანიცა, მჯობი არის ყოვლთა სულთა და მინახავს და რანიცა.

21 აწყა მე ვიწვი ამისთვის, ვინ თავი ელვას უდარა, ქვეყნად არ არის მისთანა, ნურცავინ აქებთ ცუდ არა, მზე აღმობრწყინდა უღრუბლოდ, სულ მორთულს ხმელეთს უდარა, მისთვის ვძრწი, — არ მომიძულოს,

თორ მომინდების სუდარა.

22 მას, პირმზესა, შეუქნია ხმელთა მნათი მისად უდრად; შეკრებულა შუქი მზისა, საქებარად იმას უდრად, შევეხვეწოთ გაილიმოს, არ გაგვხადოს ხმელი უდრად, მან არა ჰყოს მის ხელქმნილი სატირალი, შესასუდრად.

23 მინდოდა ქება-ქებასა სხვანიცა ბევრი წამერთო,

არ დამაცალე, სოფელო, კრულო, მოკლევ და წამ ერთო, შენგან დამება გონება, ტკბილი სიტყვები წამერთო, მინდოდა ცრემლი ზღვათათვის ჩემი ნიადაგ წამერთო.

24 დადნებოდა გული კლდისა, თუცა თქვენკენ არ იარა, დამიღვრია ცრემლი ველთა, არ დაურჩა არი არა, სევდა ეცა გონებასა, ძნელ ჰყრობილი არია რა, ამად ვტირი, ხელი თქვენი ბაღსა ჩემსა არ იარა.

25 ვინ მზეს ნახავს, მას დასახავს, იტყვიან, თუ: “აღვის ხია”, მუშკ-ამზრისა სუნი მას დის, მგონი, ყველა ზედ ასხია, ეხვეწების ცისა მნათნი: “შენნი შუქნი გვაგასხია”, ეგრე ბრძანებს მის ხელქმნილი: “სისხლი მისთვის დავასხია.”

26 ველარას მივხვდი, თუ ქება ჩემგან ითქმების და რითა, მე ვიღვრებოდი ცრემლითა, აროდეს ვიყავ დარითა, იგი აკრთობდეს ელვათა მისსავე მზისა დარითა, ნურვინ ეცდებით, შვენება ვერავინ შეუდარითა.

27 რა მომაგონდის იგი მზე, მდინდიან ცრემლნი მწარენი, მისგან მომინდა პასუხი ტკბილნი, არ საწყინარენი, უსულოდ ვიყავ უმისოდ, რაც ხანი წავიარენი, მან მომაღხინა, ვისი მძლევს მე სუფთა არე-მარენი.

28 თეთრსა ბროლისა ფიქალსა ინდოთა რაზმი უშენდა, მელნის ტბისაგან ლახვარსა მჭვრეტელთა ისრად უშენდა, ქება ვერა თქვეს მეტყველთა, ენა რაზომცა უშენდა, გულო, სიტყვასა ამოკლებ, უწყი განმრავლდა უ შენდა.

29 მზემ, მთვარემ და ვარსკვლავებმა ქება წართქვეს სამმა რისა? მათ პირველთა ქება თქმულთა ხმა დაიგდეს სამარისა, ნუმც გავხდები უიმედო, ღონევ, ენის ამარისა, გეაჯები, არ მიჩვენო იწრო კარი სამარისა.

30 მისთვის ვკვდები, რომ ყოველგან სიკეთის ხმა მას უდისა, ნუთუ

მასვას უკვდავების წყარო, სადმე მას უდისა, მისგან მოდის სურნელება, მუშკ-ამბრისა მას უდისა, შეყრა მიღირს ყოვლს ქვეყანად მას უცხოსა, მას უდისა.

31 მისგან მეტი ბრწყინვალება ყველა წარვთქვა, რაცა სჭირდა, მან შუქითა დააბნელა, უნათლობა მწვე მისჭირდა, სხვა, მთვარისა ნავანისა, მას სინათლე არ დასჭირდა, შეცაემკო ბროლის ბალი, თეთრი ელვა გამოსჭვირდა.

* * *

1 არ მომეწყინა ლაყაბი, ეს უსარგებლო სულისა, სხვად არას მოსახმარისი, ოდენ ჩანს სიბრძნე გულისა; ლექსი ჩემი სჯობს გვარად და ტკბილად სასმენლად ყურისა, მაშინც რუსთველსა აქებდენ, მე იმან გამაგულისა.

2 გათავდა წიგნი მაჯამა, ლექსი აქა-იქ თქმულები, სასწრაფოდ უბეს სადები, ან სარტყელს ჩასარკმულები, იახტანს თანა სარონი, გვერც თასი, ღვინო, კულები, ყოვლის წიგნისა უმცროსი, ჩანს მათი უფლისწულები

ვარდბულბულიანი

[შესავალი]

1 ჰე, არსისა შემოქმედო! შენგან არის ყოვლიფერი: ცა, ქვეყანა, ზღვა და ხმელი, დარი მზისა მონაფერი. ვერვის ძალუც ხორციელსა ქება შენი შესაფერი, შენმცა მრისხავ, მოწყალეო, თუ ტყუილად მოგეფერი!

2 ვიწყო რამე სიტყვა მცირე, ბრძენმან ვინმე ყურად ილოს, გულისაგან საუნჯისა ვის რა ედვას, გამოილოს; ჰმართებს, კაცმან კარგი ნახოს, მანცა მისგან გარდმოილოს, უგბილმან და უგუნურმან ვერა რამე წამოილოს.

3 სცანით, სიბრძნისა ტრფიალნო, ძალნი სიტყვათა თქმულისა, უცებთა არად სანდომი, ცნობილთა - წამლად გულისა; მე გამიმწარდა საწუთრო, აბეზარ ვიქმენ სულისა, სოფლისა ავად ბრუნვამან მე ერთობ გამაგულისა.

4 ფილოსოფოსთ ელენტ სიბრძნე შვიდი არის, გან ექვსული! ერთი არის რიტორება, სიტყვათ შეთხზვნა განექსული; ნაძლევი ვარ, თუ ვინმე თქვას ჩემებრ რამე განლექსული, უკვდავი ხარ - ცნობა გმართებს, პირუტყვად გაქვ გან ეგ სული?

5 ვარდისა და ბულბულისა ვის გაბჭობა არ ასმოდეს, მას იამოს ეს ამბავი, თუ ვისთვისმე ხელი რბოდეს; ვის მახვილი გულად ედვას, ცრემლთა ნაცვლად სისხლი სწთოდეს, იგ უცილოდ წადიერად ყურსა სმენად მიუპყრობდეს.

6 გააუბნა ერთმანერთსა მოლა აჯამ ბრძენთა-ბრძენმან ბულბულს ვარდი, ვარდს ბულბული სიტყვა ტკბილი, ენა გრძელმან, სალხინო და სალალობოდ, სხვად არასმე შესაძემან; მიჯნურთათვის გულსა ლახვრად ჭირსა ლხინზე დასაძემან.

7 შევიწიო ძალი ღვთისა, მე დავიწყო თარგმანობა,

გაზაფხულზე დაიწყების აწინდელი სიტყვის თხრობა; მზე კირჩხიბზედ გარდაჯდების, შეიქნების ქვეყნად თბობა, ფრინველთაგან შემღერება, ჭიკჭიკი და ამო ხმობა.

8 ზღვა დაწყნარდა ღელვისაგან, შეიცვალა ქარ-კეთილად, ვითა გული გამწყრალისა, დამშვიდდა და იქმნა ლბილად; მკსინვარება ზამთრისა და ყინვა დადნა, ვითა ცვილად, ხეთა იწყეს შემოსადვე პირველისა დანაწყილად.

9 ჰაერიცა შეიცვალა, ჟამ კეთილმან მოაბერა, მანვე მიწა განაახლა, ვინცა პირველ მოაბერა; მაქებარად ხელოვნისა გამოჩნდების მოამბე რა, გამისინჯეთ ლექს ქართული, ერთმანერთსა მოვაბე რა!

10 წელიწადის მოქცევამან მიწის პირი განაახლა, იგ ოსტატი ხელოვანი პირველ იყო, განა ახლა? ქარი, მიწა, ცეცხლი, წყალი, ერთმანერთსა თან აახლა, ცა ყინვაზე, მიწა წყალზე ადრიდგანვე დაასახლა.

11 გაზაფხულის წვიმამ ხშირმან ჟანგიანი მიწა რეცხოს, ხენი ხილთა გამომღებლად მიდგომილი დააკვერცხოს, ამაუბნა ჭიკჭიკითა - ლამის მეცა გამამერცხლოს, მელექსემან ხამს, თუ სიტყვა ახალასოს, წმინდად

ვერცხლოს!

12 ვითა ტურფა ახალ-რძალი საწუთროსა დანაზრობდა, წყლისა პირსა ალვა ნორჩი ტურფად რასმე ტანად ზრობდა; ყვავილნი და მწვანე მოლნი თავსა მიწით დანაზრობდა, მზისა შუქთა მომლოდნელი იგ არვისგან დანაზრობდა.

13 ჯერ ვადილო, რაც ძალ მედვას, შემოქმედი მისგან ქმნილმან, მაგრამ რა ვქნა - სოლომონცა მცირე რამე უთხრა ძლივ მან; აწ მოვიქცე პირველსავე ამბავზედან სიტყვა-მცირმან, საქებელად ძალსა მისსა აღმოხეთქა ნერგთა ძირმან.

14 დაუსწრო პირველ ყოველთა ყვავილთა მოსვლა იამან, მოგვართვა სული სურნელი, იგ საყნოსელმა იამან; თავმოდრეკილმან სიმდაბლით არ თავი გაიზვია მან, ტკბილად შეხედნა თვალმან და გულისა კარმან ღიამან.

15 სურნელი და პირად თეთრი გაიშალა იასამან, ვთქვი: ესე სჯობს ფერად, სულად, დამამდურვა იასა მან; მას ვერა სჯობს ერთი რამე, ვერ უდარებს, იასა მან; ვერ მიუველ მოსაკრეფლად, ვის დაუსვამს ია სამან?

16 ზამბახმან პირი გაშალა, იგ თავი სრულ მან დახარა, აგვავსო სურნელებითა, ზედ ყოვლმან სულმან დახარა; ვთქვი: ჩემთანც მოდი საწოლსა - ბალშიგან სულ მანდა ხარა, ვფიცავ, ან ძმა ხარ ვარდისა, ან, ჩემმან სულმან, და ხარა.

17 რა მოვიდა დრო მოსვლისა, სუმბულიცა მოვა სითმე, ნახა ვინმე პირად მზემან, თქვა: “ვსჯობვარო ნეტა რით მე!” უსუნა და თქვა: “ეზომი მე სიტურფე ვით დაგითმე? შავი ხარ და სულ-ამბარი, ზილფად მინდა, ან დაგით მე!”

18 ნარგისი მოვა შვენებით, ყვითლითა შემოსილაო. არ ვიცი, ვის ჰგავს, სით მოვა, ვისი გვარი და სილაო; მისითა სურნელებითა წალკოტი სულ ავსილაო, გამდიდრებულა ბალი და მებაღე არ დავსილაო.

19 ყაყაჩო და არღავანი ერთმანერთსა ეუბნების: - “სიტურფით და შვენებითა, ფერად ვერვინ გვედარების; სურნელობით გვაჭარბებენ -

გული ჩვენი ამით ჭკნების, მივიდეთ და გავერივნეთ, მათში ნურვინ გამოწყდების.”

20 სოსანმან უთხრა რეჰანსა: “ქუფრი გაქვს, თალხი ფერები, გიგავს რამ მგლოვიარესა, გული ჩანს დანაბერები; შენ სული გიდის სურნელი ტურფად რამ მონაბერები, უსული მაქვს და შვენება, მათთან მეც შევეფერები.”

21 ვით გაიმზო რიცხვი, ზომი მათ ყვავილთა გარეგანთა, სურნელნი და მრავალფერნი, არ თუ მგზავსი ეკალ- ნართა; თქვეს: “მოველით უკეთესსა, მოვა, საქმე წაგვემართა, ჰფერობს ჩვენი ხელმწიფობა, რად დაყოვნდა, არ მოგვმართა?”

22 თქვეს: “რა გვექმნების უმისოდ ვარდისა მომლოდინესა? ჩვენ თავი დაგვიც სამონოდ მისთვის, გლახ, ცრემლთა მდინესა.” მოვიდეს, ნახეს, გაშლილი, თქვეს: “ეგზომ ტურფა ვინ

ესა?” თაყვანი სცეს და შეიტკბეს, გალიმდეს, გაიცინესა.

23 მათ შუა დასვეს ხელმწიფედ, იგი მისებრივ შვენოდა, ეგზომი მათი სიტურფე მასთან არ გამოჩნდებოდა; მეფე, გლახა და მდიდარი იშვებდენ, არ მოსწყენოდა, იგ, მისთვის ხელი, ბულბული თავს ევლებოდა, მღეროდა.

24 ბალი, ბაღჩა და წალკოტი შეამკო, დააშვენა მან, იგ მონად შექმნა ყოველნი თეთრ-წითლად შუქთა მფენამან; სრულ საყნოსელი აავსო სურნელებისა დენამან, ველარა ქნა რა სევდამან, შეჭირვებისა წყენამან.

25 ყველამ მომართა სალხინოდ, იგ ვისცა სცალდა, ვის არა, რცხვენთან ჭირისუფალსა, თვარ შეჭირვებით ზის არა; შელექეს ზღუდე, კარები, ღობემან ველარ ისარა, რაღა იციან ღამისა, ან მზისა ამოსვლისა რა?

26 ბულბულისა რაღა გითხრა მრავალგვარად ყეფა, მღერა, მისმან ეგზომ ხელობამან ყოვლი სული შეაჯერა; იგ სულისა დაუღებლად ზახილი და ცრემლთა დენა, ვარდმან ნახა, ითაკილა, შეუვიდა გულსა წყენა.

27 მან ერთ-დღე იხმო მებაღე ხალვათად თავის წინარე, თქვა: “გკითხავ

რასმე, მიამბე, თვარე გყო ცრემლთა მდინარე; ბევრ-მრავალ-გვარად მხმობელი, მითხარ, ეგ ჩიტი ვინ არე? კვდების, იწვის და იძახის, არვის უნახავს მძინარე.”

28 “რა მე მოვსულვარ, მას აქეთ ბრუნავს ამ ჩემსა არესა, დაფრინავს სრულა ხედახე, იძახის, კვნესის მწარესა; რა გამელვიძოს, აქ ვნახავ ჩემზედან დამბრუნვარესა, პირს არ შეიღებს, არ გავლის გარე ბაღისა კარესა.”

29 “ბევრჯერ მინახავს უსულოდ ეკალთა ძირსა მდებარე, გავბედავ უთხრა: «დამარხეთ, რა ბაღში მოვა მებარე.» იტყვის: «ცოცხალვარ, რად მმარხავთ? - გულსა ცეცხლი

მწვავს მდებარე!» აწ მითხარ: - მე და ეს ბაღი შენს ხელთ ვართ, შენ მოგებარე.»

30 მებაღე ჰკადრებს: “ტურფაო თვალად, ფერად და სულადო! იხარებს ყოვლი ქვეყანა, რა მოხვალ კარგ-უსულადო, მე შენი სამსახური მაქვს ჩემად სიცოცხლედ, სულადო, მე ვხედავ ამა საწყალსა ჰკვისაგან გარდასულადო.”

31 “მიბრძანე, მითხარ მართალი - თვარ ვიკადრებდი მე რადო! შენთვის იწვის და ენთების, პირისპირ გიზის მზერადო; თავსა გველების ხელქმნილი, ზედ დაგჭიკჭიკებს მღერადო, აწ შენცა ჰკითხე, გიამბოს, უბრძანე - «დამკვნეს მე რადო?»

32 “რა წახვალ, დაიკარგების, რა მოხვალ - მოვა ესეცო,გაკვდების თავგანწირული, ხედავ, ლახვარსა ეს ეცო! უსახლკარო და ღარიბი, ცოტა რამ ტანსა ეს ეცო, რას გერჩის, თვარემ შენ იცი - გავაგდებინო ესეცო!”

33 “თუ რასმე მკითხავ - დაეხსენ, იყოს ამ შენსა არესა, ამოა, ტკბილი მხმობელი, ნუ მოშლი ბაღის კარესა, ბრალია, აქ არ იძახდეს, კაცმან გააგდოს გარესა!” არ დაიშალა, ბულბულსა სიტყვასა ეტყვის მწარესა.

34 აწ ბულბულსა სიტყვა უთხრა მქისე რამე, არ თუ ტკბილი: “სადა მე და ან ვინ შენა? - ხელი ხარ და, ან შეშლილი, ჰყეფ, იძახი დღივ და ღამე,

გამიკრთების თვალთა ძილი, საქმე ხელად აგიღია, ერთობ ძნელი, არ ადვილი”.

35 რა ბულბულს ესმა, იამა ვარდისა გაუბნებო, უზომოს სიხარულითა ველარ ზის, ზე-ქვე ხლტებო: - “ჩემისა სიკვდილისაგან, მითხარ, თუ რა გერგებო? თუ გაგეყრები ცოცხალი, მე სული ამომხდებო!”

36 “რად ეგრე უცხოდ გამხადე, ბრძანებ: - «შენ ვინ და მე ვინა?» ცეცხლსა უშრეტსა უწყალოდ სხვამან ვინ დამაწვევინა? შენი შეიდი ბულბული კარში რამ გაგაწვევინა? ნეტარძი, დამხსნა სურვილსა, ცოცხალს არ გამაწვევინა!”

37 ვარდმან უბრძანა ბულბულსა: “უჭკვო ვინმე ხარ ხელადო, იგ შენი ვინმე საფერი სჯობდა აგელო ხელადო; უფრო სხვა გვარი უნდოდა ჩემთვის გაჭრილი ველადო, ხელმწიფეთ სატრფიალოსა რად გამხდი საკიცხველადო?”

38 ბულბულმან უთხრა: “პირ-მზეო, რად აგრე მომიშორეო? ეგრე მწარისა სიტყვითა გულში ლახვარი მორეო, შენს ახლოს ყოფნას არ ვღირსვარ, ეკალში გამაგორეო, აქ შენს წინ თავსა მოვიკლავ, თუ კიდევ მეტყვი «შორეო!»”

39 ვარდმან თქვა: “შენი სიტყვები მე გულში მეცა დანადო, მიჯნური უნდა საფერი, - ვინც ნახონ - თვალად, ტანადო, მე ვარ ყვავილთა ხელმწიფე, ვის ხედავ ჩემისთანადო? დამეხსენ, თვარ გაცემინებ, სიგრძე მოგეცეს განადო!”

40 ბულბულმან უთხრა: “საკვდავად მე თავი გამიწირაო, მე შენი შეკვეთილი ვარ, არ სხვა ფრინველი, ირაო; მომკლავ, დამარჩენ - მე შენმან სიტურფემ გამაკვირაო, შენად საფერად დაგმღერი, არ ავად რასმე ვყვირაო.»

41 ვარდმან უბრძანა: “ღვთის მადლსა, დამეხსენ, გამეცალეო, გვერც მახლავნ ტურფა ყვავილნი, ამათთვის მომაცალეო; სტუმრად ვართ, ცოტა ხანი გვიც, ეს ბალი დაგვიცალეო. სხვაგან ქენ შენი ბუნაგი, ადგილი გარდიცვალეო”.

42 აწ გაახშირებს ბულბული ტირილსა, სულთქმა, უშებსა, იგ სისხლის ფერად ნაღებსა, გლახ, ცრემლებს გარდმოუშვებსა, ეტყვის: “სად მაგდებ, საწყალსა ტყვესა აწ შენგან უშვებ სა?მეც ვიცი, შენი შვენება კაცს ცოცხალს არ გაუშვებსა.»

43 “არ გაგეყრები, ცოცხალი რომ წვრილად დამახვეინო, შენსა ეკალსა ავეცმი, სხვა შტო არ ვიცი, ხე ვინო; ფეხთ ქვეშ მოგიკვდე, ჩემზედან საყელო გარდგახვეინო, ჩემისა სიბრალულითა სიცოცხლე დაგაწყევინო!”

44 ვარდმან უბრძანა: “ბულბულო, ვერ გხედავ ჩემსა ფერასა, ვიც გაწყენ, მაგრა არ ღირსხარ პირისპირ ჩემსა მზერასა, სხვაც არის ტურფა ყვავილი, ჩამომეკიდე მე რასა? ნახე, თუ ჩემისთანასა აღმოანორჩებს მზე რასა”.

45 “მე თავის ქება მრცხვენოდა, აწ არ დამეხსენ - ვიქებო: მიწის ნაყოფსა ყოველსა სიტურფით გავაქიქებო;თასს მოვუხდები სავსესა, ჭიქასა მე ვაჭიქებო, მჭვრეტელნი გულსა ეტყვიან: «ესე სჯობს, მასთან იქ ებო!»

46 “მეფენი და ხელმწიფენი ნატრით თავსა გარდმიყრიან, რა მე მნახვენ, გულისაგან შეჭირვებას გარდიყრიან, დაიმონის სულმან ჩემმან, ბალით არსით გამიყრიან, სხვა ტურფა რამ სანახავი ჩემგან კიდე აი, ყრიან!!”

47 “ხელნი ხელქმნილსა მადრიან, მიჯნურნი - სამიჯნუროსა, ჩემზედ შეითხზვნენ რიტორნი სიტყვასა მათებუროსა; ვინ თავს დამირჭობს, არა მშურს გვირგვინი მათ ებუროსა, ნახე, სული და წამლობა თუ ვინმე გამომწუროსა!”

48 “კეკლუცნი ღაწვთა მნათობსა შემირჭმენ, ზედან მიდებენ, უნდათ, რომ იყვნენ ჩემთანა, მითვისტომებენ, მიდებენ; მაგრა ცუდია - მნახავნი უტურფესობას მიდებენ, “გგავს, მაგრა კიდეც შენ სჯობო”, - მე ამით გულსა მიდებენ.”

49 “აშიყ-მაშიყნი რა ჟამად ერთმანერთს შეეყრებოდეს, ხელთ უჭირავარ ორთავე, წოლად რა წაეყრებოდეს; უჩემოთ არცერთი ვარგა, რა დაწვნენ და ეყრებოდეს, მათსა საწოლსა, საჯდომსა ქვეშ სხვა ვინ წაეყრებოდეს?”

50 “ქალნი ტურფანი, კეკლუცნი ჩემთვის წალკოტად მორებენ,დამკრეფენ ბროლის თითითა, ეკალსა მომაშორებენ; სურნელს უბესა ჩემითა ავსებენ,

ამოყორებენ, ჩემს მიდამოსა ლხინობენ, თამაშობენ და გორებენ.”

51 არ ჩამომეხსენ, მე თავი, მგონია, მაქებინეო, შენ არ იცი და მე ვიცი, სადაური ვარ, ვინეო; სად იყო ჩემი სამყოფი, პირველ სად მოვილხინეო, მე ბრძანებითა ღვთისათა სამოთხით მოვივლინეო”.

52 ბულბულმან უთხრა ტირილით, ცრემლით აავსო გობანი: “დია გმართებს და გშვენიან ყოვლითურთ ქება-მკობანი; მაგრამ წესია კეკლუცთა მიჯნურზედ ამაყობანი, ყმობაცა აღარ მაღირსე, არ თუ ამხანაგობანი!”

53 “აწ მიწაშიგან ჩამაგდე, დიალ, ცად გაიწიეო, მე გვარად ინდოური ვარ, შენთვის აქ მოვიწიეო; შენისა სიყვარულითა, ხედავ, რომ დავიწვი, ეო, ცემა მიქადე, გაგდება, გვერცა არ დამიწვიეო.»

54 “უცხო ვარ, უამხანაგო, არ ცუდი ვინმე ჩიტია, იადონი და მერცხალი - ვერა ხმობს ჩემთან - გვრიტია, ფერად-ფერადი ჩემი ხმა ვერც სასმენელმან იტია, აწ მომკლა შენმან სურვილმან, საკვდავად შემომიტიია.»

55 “მე სახაფიფო ყოველთა სათქმელად გამოსულია, უწყალოდ შორს დაჭერთა მე ამომართვი სულია; საჭვრეტლად აღარ მიმიშვი, არცა მკარ შენი სულია, შენად საქებრად მხმობელი ვერც მაშინ დამასულია!”

56 “ბრძენთა და ფილოსოფოსთა, რიტორთა, მოშაირეთა, სპარსთა, ინდოთა, ქართველთა - ცნობილთა, არ თუ ვირეთა - შენად მიჯნურად დამწერეს ჩემთვის არ დამაძვირეთა, თუ არ გფერობდი, რისთვის გთქვეს, მათ ვინ დაუყოფს პირებთა?”

57 “შენც იცი - ჩემი ამბავი არ ახალია, ძველია, შენი ქება და დიდება ვიძახი - არ დამელია; შემოგფრინავ და შემოგმზერ, გლახ, გული გარდამელია, ამდენი უსამართლობა გეკითხოს - მე მოველია!”

58 “რა გნახეს, გიხმეს ყოველთა ყვავილთა უტურფესადო, შენად უფერად მიჯნურად, ნეტარ, დამწერეს მე სადო?ეგზომ მოთქმა და ზახილი, მგონი, მეყოფის კვნესადო, დამწვი, გამხადე აბედად, შენ იქმენ ჩემად კვესადო!”

59 ტირილით ხმოზდა: “მარგეთ რა, მოდით, მიჯნურნო, მორებით, წყლული მინახეთ ულხენი, იგ რომ თქვენცა გჭირსთ სწორებით; ჩემგან ისწავლეთ ხელობა ახლო, ნუ ერთობ შორებით, ვერა მარგოთ რა - დამმარხეთ, საფლავად მიმაგორებით.”

60 “ეს ვის ასმია სულდგმულსა - ხელს უთხრას: «ნუ ხარ ხელიო! ცეცხლსა მოგიდებ უშრეტსა - ნუ დაგეწვების ყელიო, გატირებ სისხლის ცრემლითა - ღაწვნი ნუ გაქვან სველიო, წადი და სხვათა უჭვრიტე - ჩემთან ხარ ნუ მომსვლელიო.»

61 “მე წამეკიდა ეს ჭირი სხვათა მიჯნურთა მეტადო, ვისთვის მოკვდი და ვეწამე - აღარ მიმიშვა ჭვრეტადო; მე ამას დავჯერებულვარ - პირსა გიჭვრეტდე რეტადო, ისწრაფი ჩემსა სიკვდილსა ნაცვლად ცეცხლისა შრეტადო.”

62 თქვა: “ნეტარ, მომკლა, როდესცა მაჯა ვერ მცემდეს და მარა, საკაცეზედან დამაკრა - ეს ბალი ისე დამარა; ეკალთა ძირსა დამმარხა, მე დამძრა იქიდამ არა, ვერ მომეხმარნეს მოყვასნი - ძმამან რა მარგო, დამა რა?”

63 ვარდმან თქვა: “მესმა, ბულბულო, შენის სიტყვისა მიგება, მეწყალვი, ვნახე, გლახ, შენი ჩემთვის ლახვარზე მიგება; მაგრამ არ გმართებს შენ სხვათა მიჯნურთა თვალის მიგება, შენსა უღირსსა საქმესა წინა მისწრობა, მიგება.”

64 “მე ერთი ტურფა, უებრო ვარ ყოვლთა საქებარადო, მთას ავყვავდები მას უკან, როდეს მომკრეფენ ბარადო; თეთრი ვარ ბროლის უთეთრე, ყირიმზი - ლალის გვარადო, საჭვრეტლად შვენიერი ვარ, სურნელი მუშკ-ამზარადო.”

65 მერე ეს ჰკადრა: “აწ შენი სიკეთე გამაგონეო, ამისად შესადარებლად შენც თავი მომაწონეო,

შენი და ჩემი საქმენი გასინჯე და აწონეო, თუ ჩემს თავს არა ღირს იყო, დამეხსენ, ჩემო ღონეო!”

66 ბულბულმან სულთქნა საბრალოდ, ამოიკვნესა მწარენი, ცრემლი

დასთხია თვალთაგან სისხლის ფერისა დარენი; მისის სულთქმისა კვამლითა სრულ დაწვა იგი არენი, ვითამც თქვა სიტყვა ამაყი, იგ არ თუ სამუდარენი!

67 უთხრა, თუ: “თავი არ მომაქვს მე შენად საკადრისადო, ერთიცა არ დამცდომია, მანდეთ ლახვარი მკრი სადო; ხამს სიბრალული გაქონდეს შენთვის უწყალოდ მკვდრისადო, ბრძანე, თუ ფილოსოფოსთა შენთვის არა მთქვეს, ვისადო?”

68 “ვითა შენ სხვანი ყვავილნი, ვერ მედარების მე ჩიტი, შენზედ ვილოცავ, არ ვიცი მაქა, მადინა, მეჩიტი, შემოგფრინავ და შემოგმზერ, პირდაპირ ჩამოგეჩიტი, შენთვის ვიძახი, შენს მეტი სხვა გზა არ ვიცი - გეჩიტი.”

69 “შენმან სურვილმან დამლია, თვალ-ტანად დამანასაო, თვარე ფრინველსა ათასსა მე ვჯობვარ, არ თუ ასაო! დავსწყევლი ჩემსა მშობელსა, მამასა, იმ ანასაო, შენ სიკვდილისა სასმელსა, ვიცი შემასვამ თასსაო!”

70 “ყვავილში შენ ხარ ღარიბი, ფრინველში - მე ვარ, მგონია, დაგვწერეს აშიყ-მაშიყად, მგონი, თქვენც გაგიგონია; ესეოდენი უცხო ხმა შენს ეშყზე მომიგონია, შენს ეშყზე მოვკვდე, წავეგო - იგ ეგრე მო იგონია!”

71 “მკვრელნი, მთქმელნი და რიტორნი, მგოსანნი, მოშაითენი, “ვარდ-ბულბულს” გაიძახიან ყოველი სული იმთენი; აწყა დამიწყე წუნობა, გამცრიცე, გამაყვითენი, შენი ბრალია, შემშალე, თეთრ-წითლად პირი მითენი.”

72 ვარდმან უბრძანა ბულბულსა: “შენს ლაყაბს ვინ აუაო? ხმა და უსული კარგი გაქვს, არა ხარ ხარაბუაო, შენმან ეგზომმან ზახილმან მე ერთობ დამაყრუაო, თუ ერთხელ წავიკიდებით, ვინ ჩამოგვივა შუაო?”

73 “მელექსეთაგან ნათქვამი სიტყვა მოილე პირადო, დაგწერეს ჩემად მიჯნურად - არ მიმაჩნიხარ ჩირადო; რუსთველმანც მაქო, შენც იცი, ეკლიანად და ძირადო, შორს წადი, იყავ მიჯნური, აქ ჩემთან დაიწვი რადო?”

74 “იგ ახლოს მყოფთა მიჯნურთა ზრახვა არ დააკლდებაო, შენ ვერას ირგებ, შემრჩება მე ცუდი მოყივნებაო; არ შეადგების სააოდ იგი, ვინ ვისთვის კვდებაო, წადი და იყავ მშვიდობით, გეყოფა ცეცხლთა დებაო!”

75 ბულბულს რა ესმა, ცრემლთაგან დააყენებდა მორევსა, - “რად მეტყვი, სულთა წამლებო, სიტყვასა მოსაშორევსა? «სხვა გიყვარდესო» - ეგ სიტყვა გულში ლახვარსა მორევსა, შენსა ეშყსა და სურვილსა სხვისა ვისიმცა მორევსა?”

76 “ეგზომს ხანს შენი ხელქმნილი სხვაგან სად უნდა წარევდეს? ხამს, თუმცა სხვათა მიჯნური შენს სიტურფესა წარევდეს; შენი მძებნელი, გლახ, შენთვის თავს უნდა გაიმწარევდეს, შენისა მოკრეფისათვის ხელსა ეკალში წარევდეს.”

77 ესე თქვა, დაბნდა, უსულოდ ეკალში დანამცემობდა, მას უბედურსა, საწყალსა გულზედან დანა მცემობდა; ვარდს შეებრალდა, რა ნახა, თვალს ცრემლი გარდმომცემობდა, წყალსა ასხემდა გულზედან, ძლივ ჭკუას მონამცემობდა.

78 უთხრა: “რად შემიქ, ბულბულო, შენის სისხლისა მზღვეველად? სხვანიც ყოფილან მიჯნურნი არ შენებრ დასაწვეველად, არ ჩამომეხსენ, არ ვიყავ შენი მე აქა მწვეველად, მოჰკვდები, - ცოდვა მომხვდების, - ვიცი, თუ გაგაგდო ველად!”

79 “ნება დამირთავს, აწ იყავ ბალისა ამ მიდამოსა, მას ადიდებდი, ყვავილნი ვინც ასე ტურფად დამოსა; გაიცდიდი და სინჯევდი თეთრ-წითლად, ყვითელ- მწვანოსა, შენიმც ბრალი აქვს, ვინც შენი გაგდება შეიწამოსა!”

80 ბულბულს რა ესმა, გაცოცხლდა, უძრავად აღარ ბნდებოდა, სიკვდლისაგან დახსნასა, სიცოცხლეს იმედებოდა; სისხლისა ცრემლი შეაშრა, ცეცხლი არ ისრევ სდებოდა, ვარდსა დაუწყო ყველაი - მის შესაფერად მქებობდა.

81 თქვა: “შენ მან მოგცეს მუქაფა, ვინ ეგრე ტურფად გშენაო, სალხენად ყოვლთა სულდგმულთა შეგამკო, დაგაშვენაო; სიკვდილს მომტაცე,

სიცოცხლე მიბოძე იგ აქ შენაო, დამწყვიტე დენა ცრემლისა, სულთქმა, კვნესა და ქშენაო!”

82 “შენით შეენის და იხარებს წალკოტი, ბაღა ბაღადო, ღმერთმან დაგბადა ყვავილთა თუ არ ხელმწიფედ, რაღადო? შენი გაყრა და შორს ყოფნა აღარ დამასვი დაღადო, მუსიკთა ყოვლთა უტკბოსად მე შენი ქება ვღაღადო!”

83 “რომ არ გამწირე სიკვდილად, აღარ გამაძე გარე მე, შენს მიდამოსა მამყოფე, იგ არ გაჭრილი მარე მე, არ მომიშორე, თუცადა ახლო არ მიმიკარე მე, ფერი, სული და სიტურფე ველარას შეგიდარე მე!”

84 “დაგბრუნავ, თავსა გევლები მე შენი ყურბან-სადაღა, შენ შემოგწირე საკვდავად გული დამწვარი, სადაღა, შენთვის მკვდარი და ტყვექმნილი, ნეტარ, წავიდე სადა ღა? შენთანა ჩემად პატრონად, ნეტარ, ვიშოვნო სად აღა?”

85 “რამდენს ხმას ვიცვლი, ეგზომსა შენს სიტურფესა ვთვალო, შენთვის ხელქმნასა, დაწვასა ვიძახი, არ დავმალო;გაშლილსა გნახავ - დავიწვი, რა პირსა გაილალო, ხმა-მაღლა შენსა მქებელსა გარეგან რასთვის მლალო?”

86 “გავცოცხლდები ერთ-წელ-მკვდარი, რა დრო მოვა შენი ფასლი, თავს დაგიწყებ შემოვლასა, სულს ამოსვლას აღარ ვაცლი; უსულსა და ტკბილსა ხმასა საქებარად შენზედ დავსცლი, შენს ჭკრეტაზედ სამოთხეში ყოფასაცა მე არ გავსცვლი.”

87 “დღე დამელვის მაშინვე, ოდეს დაიწყებ ლევასა, გული ვერ გაძლებს ქვაქმნილი შენის გაყრისა ლევასა; მაშინ დაიწყებ უძღებად ჩემის სისხლისა ლევასა მე დამიმკვიდრებ გულისა სევდასა, იგ მალე ვასა!”

88 “წავალ და დავიკარგები, შიგან ჩავჯდები ყანასა, თუ ხელს მოვჰკიდებ, უცილოდ ზედ დავეხევი დანასა; ვეცადო, არვინ მაღირსებს შენ-თანა წამოტანასა, არ მოვინდომებ უშენოდ იქიდან ამოყვანასა!

89 “თვალით არას დავინახავ, შევიქნები უტყვი,მუნჯი, ვირ არ მოხვალ, მე სოფლისა სიყვარულსა არ ვიუნჯი; მე ბულბულად ვეღარ მიცნობს თათარი და ვერცა გურჯი, სიკვდილისა მონატრესა მიწა მინდა ერთი

ბლუჯი.”

90 ვარდმან უბრძანა პასუხი ტკბილი და არ გამწყრალე: “სიტყვა იხმარე მსმენელთა საბრალოდ, შესაწყალები; მიჯნურად ერთობ კარგი ხარ, გულსა გჭირს დასაბრალები, მთქმელი ხარ ერთობ უებრო, ხმა გაქვს არ დასამალები.”

91 “ვითამც თქვეს ფილოსოფოსთა, საქმე რამ შეგიდარესა, ერთს საქმეს ვერ ვემოწმები იგ მათგან ნაუბარესა; მხედავ სადაც ვარ - ვაშვენებ იგ ყოვლსა არემარესა, იმას კი ვიტყვი, ვერ გხედავ თვალ-ფერად ჩემსა დარესა.”

92 ბულბულმან მისი პასუხი ველარ თქვა, ენა დაება, სიახლოვითა ეფონა ცოტა რამ ჭირი და ვება; ამა სიტყვაზედ გარდაწყდა მათი ბრძოლა და დავება, მეც მომეწყინა ტყუილი ეს ცუდი გალაყბაება.

93 თქვას, თუ ვინმე: - “რა არისო ცუდს საქმეზედ სიტყვის გარჯა?” ესეც მითხარ, რა დამაკლდა, ანუ რამცა დამეხარჯა?რიტორი ვარ, მსურის სიბრძნე,თვარ მომადგა ვისგან ბარჯა?! რაც მასმოდა მათგან, მეც ვთქვი, ლექსი არსად დამეხვანჯა.

94 ჰე, ღმერთო, დაუწყებელო, უკვდავო, დაუბერაო, არარსის არსად მომეყანო, უსულოთ სულთა მბერაო, ვინ უწყის - მოსეს, ელიას მთაზედან უამბე რაო? ცრემლნი პეტრესნი მომმადლენ, იუდად ნუ გამბერაო!

95 შენ მომიტევენ სიტყვანი უქმნი, არ ნაყოფიანი, რომელმან ცითა უწვიმე და დარი მოეც მზიანი; ცოდვასა ზედან სულგრძელებ, შერისხვა იცი გვიანი, ვაიმე, ცუდის ლაყბითა, თუ სული დავაზიანი!

ლეილმაჯნუნიანი

(შესავალი)

1 ღმერთო, რომელი თვით სიბრძნე ხარ სიბრძნის მომცემლობით, არსისა არაარსისა სიტყვით დამბადე მქნელობით, მომეც გონება მე ვიყო

მადლობის შემწირველობით, ხელვკყო წიგნებსა სპარსულსა ქართულად მე მთარგმნელობით.

2 მეშინის, ვა, თუ სოფლისა ცუდმან ზრუნვამან გამირთოს, ნივთთა უკანა დგომამან სული ცეცხლზედა წამირთოს, სიტყვა უქმისა პატიჟმან ჭირნი ჭირზედა დამირთოს, პეტრეს სამოთხის გაღებად კლიტე ვერავინ წამირთოს.

3 სიბრძნე ხამს მარგედ სულისა, განქარდეს ხორცთა შვებანი. უკლებლად წერეს მამათა იგი წმინდანი მცნებანი, არვინ იკითხავს წიგნებსა, შესწყინდეს ცუდად დებანი, მას არვინ ისმენს, ვარჩივე სოფლისა მიდ-მოდებანი.

4 სპარსთა ენისა სიტკბომან მასურვა მუსიკობანი, მძიმეა ენა ქართველთა — ვერ ძალმიც მისებრ თხრობანი, მათ შეწმასნილთა სიტყვათა მინდა მარტივად მბობანი, აწ გამოჩნდების ლექსითა მიჯნურთა შესხმა-მკობანი.

** *

5 ლეილ-მაჯნუნის ამბავსა შიხ სადის დავეცილები. არაბეთს, ლაზა ქალაქად, იყვნენ მეფეთა შვილები, ერთ ლამეს იშვნეს ორნივე, ჯერ ვარდი გაუშლილები, განათლდა იგი ადგილი, აღარსად იყო ჩრდილები.

6 პირ-მეტყველთა მარგალიტთა მათ სადაფი აღმოშობდეს, კრონოს, ზევსი, ოტარიდი სინათლეთა მათ უძღნობდეს, მუნა მყოფნი პირ-მთვარენი იმღერდეს და თამაშობდეს, — “მზე და მთვარე დაჯუფთილან, მათგან არსო” — ამას ხმობდეს.

7 მათ ძეობა გარდიხადეს, ორგან იყო სიხარული,

ორმოც დღესა ლხინი ჰქონდათ, ვის მოუვა თვალთა რული? ამას გვანდა — მას ქალაქსა სევდა არის დაკარგული, არ იცოდენ, ბოლოს ჟამსა მათ დასწვევდათ სიყვარული!

8 ვაჟი ჰგავს ლომის ნაკვეთსა, ქალმან ისწორა მზე არა, ალვის ნაკვეთმან მნათობთა შვენება გაუზიარა. მოუსხეს ძიძა ორთავეს, თქვეს: “არამც

მოემშია რა.” თუ თვალად ტურფა არ იყვის, ვაჟმან მოწოვის რძე არა.

9 გაკვირდეს ვაჟის საქმესა მოყვასნი დედ-მამიანად, თქვეს, თუ: “რად არჩევს ლამაზსა, რად არის ასრე ჭკვიანად?” მესტროლაბენი აწვივნეს, მუნაჯიბ-მერამლიანად, ჰკითხეს: “გვითხარო, ვით იყოს ყმა ესე დოვლათ-სვიანად?”

10 ქვიშას არჩევენ, რამლსა ჰკვრენ, ჰქონდათ ვარსკლავთა თვლილობა, იკითხვენ, წერენ, არჩევენ — აქვთ დიდი გამოწვლილობა, ეტლები რომელს ბურჯზე დგას, ქნიან ამისი ცილობა, ღმერთს შესტირიან მშობელნი — ყმას ჰქონდეს დღეკეთილობა.

11 მუნაჯიბთა ცნეს ბოლო ჟამს საქმე მის ყმისა ყოფილი, თქვეს, თუ: “იქნების ჭაბუკი მისებრი არვინ შობილი, სიტურფეს ხედავთ ყოველნი, მზე შექმნა შუქ-გაყოფილი, სურვილის ეტლზედ შობილა, ემყი აქვს გულს შეყოფილი.

12 ეს გამიჯნურდეს ამგვარად, სხვა ყოფილიყოს აროსა, სხვათა მიჯნურთა ხელობა მან თავსა არ აკმაროსა, სრბით განევლტოდეს სამყოფთა, თავი მხეცთანა აროსა, მაშინ ცნან, ვინცა აწ ჩვენი სიბრძნენი გაიკმაროსა.”

13 ესე თქვეს, ადგეს ყოველნი, წამოსვლა რადლა გვიანდეს? გახარებულნი მშობელნი დაჰმუნდეს, დანაღვლიანდეს. დედა ტირს, ბალი ვარდისა ცრემლითა დანამიანდეს, თქვეს, თუ “ეგების რა იქნას” — თავნი ღმერთსავე მიანდეს.

14 ორთავეს ზრდიდეს სათუთად, ვითა ღირდა და ჰშვენოდა, მთვარესა ზედან შეწყობით ყორნის ფრთა-ბოლო ჰშვენოდა, მუნ ათას ფერთა ყვავილთა წალკოტი მოემუნოდა, მათსა ვერ მჭვრეტსა ლახვარი გულსა უწყალოდ შენოდა.

15 ოქროს ტამტშიგან ბანდიან ვარდის წყლით ერთგან ჩვილებსა, რწყევდიან გასაფურჩნავად ვად-კოკობ გაუშლილებსა, ათამაშებდენ ბაღშიგან ორთა მეფეთა შვილებსა, მათ მოწის ფერთა ღაწვზედან წამწამი დაუჩრდილებსა.

16 ვაჟი მონათლეს სუნათი, უყვეს რჯულისა წესითა, სრულა შემოკრბეს არაზნი სალხინოდ, არა კვნესითა, მის მეჯლისისა საქებრად სიტყვა მოვილო მე სითა? მათ დასაწვავად სოფელი ცეცხლსა უგზებდა კვნესითა.

17 ვაჟსა დაარქვეს ყაისი, ქალსა ლეილი უწოდეს, აწ ამას იქით ორთავე ცეცხლითა გული უწოდეს, ნარგიზთა შავი ლახვარი, საკვდავად გამოუწოდეს, იტყოდეს: “წიგნი ვასწავლოთ” — სასწავლოს მალ მიუწოდეს.

აქა მაჯუნისა და ლეილის სასწავლოში მიყვანა

18 შვიდისა წლისა შეიქმნეს, ალვის შტო ლამის ახევდეს, მოლას მიჰგვარეს, შეჰვედრეს, ტირილით, სულთქმით ახევდეს; იკითხვენ ვითა ბულბული სურის, თუ ვარდსა ნახევდეს, მელნის ტბა მათთვის საჩრდილოდ წამწამსა გრეხდეს, მახევდეს.

19 მათ მნათობთა ერთი იყო ნათესავი, თესლი, გვარი, ახლო იყვეს მეზობელნი, ძმათა შვილნი განაყარი; ლეილიცა მოიზარდა — ალვა, აღმა ანაყარი, განგებითა იგიც იქმნა მას მოლასთან მინაგვარი.

20 ბერი იყო იგი მოლა, ბრძენი, ერთობ მონახული, ორნივ ნახა, მოეწონა იგი უცხოდ დასახული, თქვა: “ვინ ნახა ამათებრი დედის მუცლით ჩასახული? აწ განათლდა სახლი ჩემი, დარბაზი და მერმე ხული.”

21 მაჯუნნი ხელსა დაარქვეს, სახელი ყმისა ყაისო, მაქთუბში ნახა მისი მზე, გულსა ლახვარი დაისო, ეტლსა ეტყოდა: “ესე სჯობს, ლეილი გულსა დაისო;” ფიცევდა: “არად სახმარ არს — ვარდსა ნუ გაშლი, მაისო!..” შეტყობა მოლისაგან მაჯუნისა და ლეილის მიჯნურობისა და მათი გამოგდება

26 ვედარ მალავს იგ სურვილსა, მაჯუნს ცეცხლი მოებოლა. რა შეიტყო მიჯნურობა, გაგულისდა მეტად მოლა, შეიპყრა და სცემდა მწარედ, უნდა თუმცა დაექოლა, თქვა: “მოვკლევდი უსაცილოდ, თუ ყმა იყოს ჩემი ქოლა!”

27 ყმა გააგდო, ესრე უთხრა: “გამეცალე უჭკვო, ხელი!” ქალი დედას

მიაზარა, ხმა გავიდა ავ-სახელი; ლეილისა დედ-მამათა სწვავს სირცხვილთა ცეცხლი ცხელი; მაჯნუნს მიხვდა გაყრის ჭირი გულსა სენად მოუღბენი.

28 დედა ეტყოდა ტირილით ქალსა: “რა მიყავ, შვილო, და, თავი მომკვეთე, გამხადე არაბთა სასაცილოდა, შენი შერცხვენა ვით გავსძლო!” — თვალთაგან ცრემლსა მილოდა — “შენც მოგკლავ, თავსაც მოვიკლავ, იცოდე, უსაცილოდა!”

29 “ჯერ ქალი ხარ გაუწვრთნელი, შენ ვინა და ეშყი ვინა! შენებრ შვილმან უწვრთნელომან დედ-მამანი მოაყივნა, საყვედურთა ენა მკვეთმან დამჭრა, გული გამისივნა, რად გაგზავნე სასწავლოსა, არ გამყოფე ჩემსა წინა!”

30 “ვთქვით: მოგვესწრა ჩვენ ასული, ალვის ნორჩად გვენაყოფის, პირად მზე და ბაგე ვარდი, ჩვენთვის ღვინად ეს

გვეყოფის, მივსცეთ ვისმე შესაფერსა, ჭირნი შუა გაგვეყოფის; დაიდრახე, მოგვაყივნე, თავი არსად გაგვეყოფის.”

31 ქალმან უთხრა მას პასუხი ტურფა რამე, არა ცუდი, ჰგვანდა — ჰხმოზდა საფირონი პირსა მისსა დანაბუდი, თავს მართლობდა უცხოდ რასმე, მართალს სჯობდა მისი მრუდი, ღონეს რასმე ედებოდა, იგ არ გატყდა, ვითა ქურდი.

32 “ვიცი მიწყრები, დედაო, მე შემცოდე ვარ, თურევ, და, მიბრძანე: ეშყი რა არის, ხმელზე დგას, ანუ ცურევ და, ფრინველია თუ ნადირი, ფერად თეთრი, თუ მურევ და, ხილი არის, თუ ყვავილი, წალკოტსა შიგან ურევ და?”

33 “ამბობთ რასმე, ვერ მივხვდარვარ, თუ რას ჰქვიან მიჯნურობა, თქვენ გამგზავნეთ სასწავლოსა, აწ ვით მექნა მე ურჩობა? თუ ყმამ რამე დააშავა, მოკლან — არ ვქნა მე სარჩლობა; ამის მეტი არა ვიცი, გამიბედოთ მე დარჩობა.”

34 დედა შესჯერდა ასულსა, სიტყვასა ზედან ტკბილებსა, უკვდავებისა ბაგეთა აკოცა თეთრსა კბილებსა, რამცა ეცოდნეს ყმაწვილსა ჯერ ვარდსა

გაუშლილებსა! ქმართან ამართლა, ეტყოდა: ნულარ ვღვრით ცრემლთა მიღებსა.

აქა ამბავი მაჯუნის ველად გაჭრისა და მიჯნურობისა

35 ამას იქით ლექსთა სიტყვა სხვას ამბავზე მოკიდულა, მაჯუნისა გულსა წყლულსა ცეცხლი ცხელი მოკიდულა; მან ლეილი ველარ ნახა, თვალი ვერსად მოკიდულა, გლახ, მოუნდა ველად გაჭრა, მხეცთა მოყვსად მოკიდულა.

36 ტირს, იმახის, ვითა ხელი, ჭკვა დაკარგა, სრულად ცნობა, ვინმე აჩვენოს მისი მკვლელი, ან ამბავი ვინ აცნობა? ან შეეტყო მისი რამე — არა ჰქონდა მისი ფლობა, მას სდიოდა თვალთა სისხლი, ცრემლთა ლამში მიეფლობა.

37 “დამეკვეთა შენი ნახვა, აწ მე რა ვქნა, ჩემო მზევ და, ცრემლით სველი უბე-კალთა არაოდეს გამიმზევდა, სული მორბის სწრაფით მანდეთ, გული კრული შენკენ მზევდა, რადგან თვალნი ვერა გჭვრეტენ, ხამს დაბნელდეს, რადღა მზევ და!”

38 მას სიცოცხლე აღარ უნდა, მოიცალა სულთქმა-კვნესად, ქვად შეჭქნოდა გული, ტალად თვით აბედი, ეშყი კვესად, ჰკიდავს ტვირთი სურვილისა სხვათ მიჯნურთა უმძიმესად, იტყვის: “მომცა ბედმან ხელქმნა, აწ გავიჭრა, ნეტარ, მე სად?”

39 მიირბენდის სასწავლოსა, სად ენახა მისი მთვარე, ტიროდის და თავს აწყვეტდის, მას სიცოცხლე ჰქონდა მწარე, იგ უებრო სიყმე, სიმხნე მისთვის იყო მოუხმარე, შესტიროდეს დედ-მამანი: “ჩვენ დაგვხოცენ უწინ, ბარე!”

40 მივიდოდის მას ადგილსა, სად ორთავე ეთამაშა, იგ ჰკოცნიდის იატაკსა, სად მას ფეხი დაემაშა; იგლეჯოდენ დედ-მამანი, სხვა რა ექნათ, ნეტარ, მაშა? არ უსმენდის იგი ხელი, რომე სიტყვით დაემაშა... მაჯუნისათვის ლეილის თხოვნა

49 ტირილითა შესჩიოდეს მეგობართა, თვისთა ტომსა: — “ვეწივენით წყალობასა ჩვენ ღვთისაგან თუ რაზომსა, შვილი მოგხვდა, ჩვენ

უჭვრეტლით პირსა-მზესა ვეფხებრ მხტომსა,გამიჯნურდა, ველად გარბის, ველარ ვხედავთ სახლად მდგომსა.”

50 “აწ გვიშველეთ, გვარგეთ რამე, ვის ღმერთი გწამს ცასა მყოფი, საქმე რამე მოგვიგვარეთ, ვირ ყმა იყოს ჭკვასა მყოფი.” ნუგეში სცეს, სიტყვა უთხრეს ჭირთა შუა გასაყოფი: — “ნუ ინაღვლით,აწ მივიდეთ, სად მზისაა სრა- სამყოფი.”

51 “ჩვენ წავიდეთ, ქალი ვსთხოვოთ ამა ყმისა შესართავად, ვინ მნათობთა უტურფეა უკაზმავი, მოურთავად, ყმისა სწორი არვინა ჩანს, გვარად ერთ ხართ, არ თავ- თავად, მოვიჭირვოთ, აღარ ვიყვნეთ ჭირსა ჭირზე დასართავად.”

52 კარს მიუდგნენ მოციქულნი ლეილისა დედ-მამათა, მოეგებნეს, ტკბილად დახვდეს, ვით ვთქვა ქება მაემანთა! იგონებდეს, მზისა თხოვნას თუ რას სიტყვით შეემართა. სცნათ ბოლო-ჟამ სოფლისაგან, რაც მათ ქალ-ყმათ დაემართა!

53 სიტყვა ბრძენთა მოციქულთა საქმე ვითმცა დაეძროდა! სთხოვეს პირ-მზე ქალი, ვისმცა ალვა ტანად დაეზროდა, ეტყოდეს, თუ: “მზე არ მიხვდეს ყმასა, ვარდი დაეზრო და,” იგ უფასო მარგალიტი ხერხით უნდა დაეძრო და.

54 ეგზომ ყმასა უებროსა ქალი ვისგან დაეჭირა! სხვა აუგი არა სჭირს რა — ეშყი გულსა დაეჭირა, ნარგისთაგან მას ლახვარი ეცა გულსა, დაეჭირა, მაშინ უნდა შველა-რგება, როდეს კაცსა დაეჭირა.

55 უპასუხეს: “ყმას ვინ სწუნობს? — ვიცით მისებრ არავინა, საქმე გვიყო სათაკილო, საჩივარნი მოგვამჩივნა, მისმან ეგზომ ხელობამან ჩვენ ასული მოგვიყივნა, სრულ აგვავსო სირცხვილითა, ჩვენ გვავნო და თვითცა ივნა.”

56 “აწ ჩვენ მივსცეთ ყმას ასული, თუდა ცნობა მას ედების, თვარე ხელსა როგორ შევრთოთ? მასცა რამე გარდედების! ჩვენ დაუვსოთ იგი ცეცხლი, რომელიცა მას ედების, შეიყარნენ იგ მთიებნი, ყელი ყელსა გარდედების.”

57 წამოვიდეს მოციქულნი, მათ ხედვიდეს მოცინართა, თქვეს: “ჟამად გვაქვს ვარდთა კრეფა, რად ვამოყვსოთ ხელი ნართა!” ყაისს უთხრეს: “ნულარ ხელობ, ღმერთმან საქმე გიწაღმართა.” მან ნარგისი მოცინარ-ყო, ალვა აღმა აემართა.

მაჯნუნისა და ლეილის ქორწილი

58 მიიყვანეს ყაის სიძედ, მოყმე ტურფა, შვენიერი, “ზოსროს თვალად, ფარჰადს ძალად ესე სჯობსო,” ხმობდა ერი, თქვეს: — “ასეთი ხორციელი არ ნახულა მიწიერი.” ცუდი იყო ყველა მისთვის, ბედი ჰქონდა შენამტერი.

59 სრულ არაბთა დედაწულნი საქორწილოდ მოწვეულა. ქალი ნახეს, თქვეს, თუ: — “ჟამად ვარდი გაშლად მოწეულა, განაღამცა მისთვის ხელთა გული ცეცხლზე მოწვეულია, ბურავს ლალი მარგალიტსა, ზედან ტურფა მოწეულა.”

60 მას უჭვრეტდენ ბანოანნი გაკვირვებით, განამკრთალად, პირსა მზესა უებროსა შავი ინდი აჯდა ხალად, ზედ თვალ-წარბი გარდაშლოდა შავად რამე — არ თუ მქრქალად, ფიცვენ: — “მზისა უნათლეა, მგონი კმარა რძლად და ქალად.”

61 გარ უცევდა ზანგთა რაზმი, მეღნის ტბები — თვალთა მორვად, ვინმც მოურჩა მჭვრეტთა გული დაუჭრელი, დაუმორვად? შვიდი არის მნათობთ რიცხვნი, აწ მით იქნას, მგონი, მორვად, ვთქვათ ციერთა მისი ჯობნა, არ თუ ვიყვნეთ დაუმორვად.

62 შინ მას ახლდეს პირ-მთვარენი, გარ ყრილობა იყო ერთა, უნდოდათ თუ უებრონი იგ ქალ-ყმანი შეეერთა, არ ინდომა შემოქმედმან, მას წყალობით არ უღმერთა, ბედი უნდა საქმის მოსვლას ყოვლთა კაცთა მიწიერთა.

63 სრულ მოაწვიეს არაბნი, თქვეს: “გავათხოვეთ ქალიო,” შარბათი სვეს და დაასკვნეს — ყმას მისცეს ბროლ- ფიქალიო. ქებინის წიგნსა იკითხავს, მოლამ ახსენა ალიო, ყმას აღარა აქვს სრული ჭკვა, რეტად მიმოაქვს თვალიო!

ქორწილით გამოგდება მაჯუნისა

64 მეჯლისში სხენან, ლხინი აქვთ — სამოთხეს მიუდარობდა, ყმამ იცნა ქალის გომია, ჰკოცნის, პირს პირზე არობდა; გაკვირდეს, თქვეს: “აქვს ქორწილი, ძალს ჰკოცნის, რასა ჩქარობდა? შვილი ვით მივსცეთ შემცდარსა?” — კარში გააგდეს, გარობდა.

65 აიშალა ქორწილობა, სიხარული გახდა ზრუნვად, გამოაგდეს, გლახ, მაჯუნნი, ლამის ცრემლში გასაცურვად, ლეილსაცა კაემანი შეეყარა გულსა ურვად. ვინმცა მორჩეს ბოლო ჟამსა სოფლისაგან დაუმდურვად!

66 მაშინ გაიჭრა მაჯუნნი, ველად მირბოდა, შინ არა, ვარდს ველარ მიხვდა საკრეფლად, ხელთა ეკალი ინარა; უკან მისდევდეს მშობელნი პირს სისხლი ჩამომდინარა; მისთვის დაბნელდა საწუთრო, მზემ შუქი გაუჩინარა.

67 მოკვდა მამა მაჯუნისა, რა გაჭრილი ნახა შვილი, ლეილისა დედ-მამათა მარტო დარჩა იგ ადგილი, მათი იყო იგ სამკვიდრო, სხვა ვინა ჰყავ შემაცილი? დარჩა დედა საცოდავად, ბედისაგან წახდომილი.

68 ლეილმან სხივთა სინათლე მაჯუნნის გულსა უდარა, მანცა დამეტა მიჯნურთა, ხელობა ვერვინ უდარა; ველად გაიჭრა, ფრინველნი თავზედან დაიბუდარა, ნება-უპოვრად სრულ იქმნა, გარე მოერტყა სუდარა...

ლეილის საზაფხულოდ იალაღზე წასვლა და მაჯუნნის ნახვა

73 ჟამი გარდახდა ზამთრისა, ზაფხულმან იწყო ცხელობა, იტყოდეს: “ავმან ჰაერმან ქალსა არ უყოს წყენობა!” ახლო მთა იყო მაღალი, სად მაჯუნნს ჰქონდა ხელობა, ღამით მიყვანდათ კუბოთა, რა დღესა ექნა ბნელობა.

74 ქალის ქეჯაო დედისა აქლემს მოაბეს ძუასა, თოკი შესწყდა და გზას დაცდა, აქლემი გაჰყვა ძოასა, ხოჯები ძილსა შეეპყრა, განშორებოდეს ჰკუასა, ქალსა ძინავს და აქლემი ბრუნავს მინდორთა შუასა.

75 მუნ თურმე იყო მაჯუნნი ხელქმნილი ცეცხლთა დებული; თავსა

წაადგა აქლემი ქალითურთ აკიდებული, გვანდა ზეგარდმო განგებით სამისოდ მივლინებული, მხეცნი გარ შემოსწოლოდეს, ერთზე თავი აქვს დებული.

76 თვალნი აახვნა გულ-წყლულმან, შუქი მოადგა მთვარისა, მხეცნი დაფრთხეს და მიმართეს, მუნ იყვეს მისვე არისა, მაჯნუნი ფეხზე წამოდგა, ყვილი ესმა ნარისა, თუ რასმე უმასპინძლებდა, ეს მისთვის სტუმრად კმარისა.

77 ლეილმან იცნო მაჯნუნი, ხელმან ვერ იცნა ჭკვისაგან, მისი ეშყი და სურვილი უმძიმეს ედვა ქვისაგან, ეტყოდა: “ვინ ხარ? რა გინდა კაცისა გაჭრილისაგან?” — “შენ ვისთვის ჰკვდები, იგი ვარ!” — ესოდენ ესმა მზისაგან.

78 ქეჯაოდაღმე გარდახდა, ეტლი დააგდო მზემან და, ეტყოდა: “მე ვარ ლეილი, აწ შენთვის მოველ მე მანდა.” რა ესმა, დაბნდა, დაეცა, ბედმა გაწირა, სვემან და, სულნი გაექცნეს, გვამს ეტყვის: “მე წავალ, იდევ ქვე მანდა!”

79 თავი კალთაში ჩაიდვა, სახლით ცრემლსა სწმენდს ხოცებით, ეტყოდა: “ადექ, წავიდეთ, ხადუმნი მოვლენ ოცებით, მე შენი ვარ და უდროოდ რასათვის დავიხოცებით?” მას არა, დია, შეესმის არ ცხადივ, არცა ოცნებით.

80 ცნობად მოვიდა მაჯნუნი, სხივნი უშლიან

მზერასა, ვეშაპისაგან ტყვე-ქმნილი გამოუშვია მზე რასა? თქვა: “არ ვემდურვი ამალამ ჩემსა ბედსა და წერასა, მაგრამ დამშლიან კავშირნი, მაჯა ვედარ იქს ძგერასა.”

81 ქალი ეტყოდა ტირილით: “ცუდად ნუ ჰკვდები ხელობით, სხვანიც ყოფილან მიჯნურნი, არ შენებრ მოუთმენობით, შენ ჩემი ხარ და საკუთრად მეც თავი დამიც შენობით, ვინემდის სცნობდენ ქოჩარნი, მე წამიყვანე შენობით.”

82 მაჯნუნი ეტყვის: “ვისმინე ჩემთვის სალხენი ბრძანება, რა დაიბადე

სოფელსა, ციერთა ექმნა ღამეზა, ვირ ცოცხალ ვიყავ, არ მომხვდა, მზეო, შენთანა ამეზა, არა მიმაქვს რა სოფლისა ესოდენ შენთვის წამეზა.”

პოვნა ხადუმთაგან ლეილისა და მაჯუნისა ერთგან მსხდომისა

83 ვერ გაუვა თქმად მელექსე ჭირთა მათთა ნაათალსა. დაეძებდენ იგ ხადუმნი მას მნათობსა პირ-მზე ქალსა, სირბილითა მოჰყვებოდნენ აქლემისა მონაკვალსა, ზედ მოადგეს ღამე ბნელსა მას შუქთაგან დაუმაღსა.

84 ნახეს ხელი ხელქმნილისა თავი კალთას მიდებულად, გაგულისდეს, მათ შეექმნათ გულსა ცეცხლი მიდებულად, შავთა ხელი მას მნათობსა უკმოზიდნეს კიდებულად, გამოყარეს, ამად ჭირნი ჭირზედ ექმნათ მიდებულად.

85 მოახსენეს: “გვიკვირს, მზეო, ხელსა გვერდით რასა ზმიდი, შენ გეძებენ ხელმწიფენი, ეგრე რასთვის გაადვილდი? ჩვენ დაგვხოცენ უბრალოთა, სისხლი რასთვის აიკიდი? მათ რა უთხრათ ჩვენ პასუხი, შენ უბრძანე, ეგრე მიდი.”

86 მან პასუხი ვერა გასცა, ცრემლთა ღვარსა ჩამომიღდა, ვერა თქვა რა ამაყური, მათზე სიტყვა დაურბილდა; — “ეგ მომკვდარა, ხედავთ ჩემთვის, მე თუ ვნახო — რას გიკვირდა!” ხმა წაუხდა იადონსა, რა იგ მაღლა ამოტირდა.

87 გლახ, უწყალოდ, სასიკვდინედ მაჯუნს ლახვრით მიეშინა. ვერ მოჰკიდეს, ვერც დაკოდეს, მათვე უფრო შეეშინა, გარეთ ხირღაც ვერ გაუჭრეს, არ თუ რამე ევნო შინა, ცუდ-მაშვრალნი უკმობრუნდეს, ხლმის ქნევამა ააქშინა.

88 კუბოს ჩასვეს, ჩამობურეს, შუქი მზისა ღრუბელს შევა, ღაწვნი — ლალსა, ბაგე — ძოწსა უგავს, შიგ არ დაერჩევა, ქალისგან სამკაული მათთვის ქრთამად დაერჩევა, — “ნუ იტყვიტო,” — გამოუღო; მათ შეექმნათ შიგნით რჩევა.

89 მიიყვანეს დედასთანა, მას მიჰგვრიან დაკარგულსა, თქვეს, თუ: “აქლემს დაეწყვიტა, ვპოვეთ მინდორს შუაგულსა, გაშლილიყო

თოვლზედ ვარდი, ზროდ ჰგავს ალვა დანერგულსა.” ძნელი ჭირი გარდეკიდა მაჯუნს გულსა დადაგულსა.ტირილი და მოთქმა მაჯუნისაგან ლეილის გაყრისათვის

90 რა მაჯუნსა უნებლიედ იგ მნათობი გაეყარა, ზაფრანაზედ ხოვრიელად სისხლის ცრემლი დაეყარა; რა წაჰგვარეს სულთამდგმელი, სულთ ამოსვლად წაეყარა. დაზნდა, იქმნა, ვითა მკვდარი, ხორცთა თრთოლა შაეყარა.

91 მობრუნდა, მოთქვა საბრალოდ მისი ბედ-უბედობანი, მიწისა ხორცმან ვით გაძლო სახმილში გამოდნობანი! თქვა: “უკურნებლად დამადგრა შავთა წამწამთა სობანი, მზემან მიმრიდა ხელქმნილსა, მეწივნეს ვარდთა ზრობანი.”

92 იტყოდა: “ვფიცავ, ჩემი მზე მზისაგან უფრო დარევდა, ქვე ამან მისცა სინათლე, იგი ზე ცუდად დარევდა, ზროდ ალვა, ფერად ბროლ-მინა მასთანა სრულად დარევდა, ნარგისი გულსა ტყვე-ქმნილსა ეგრე, ვით უწყლად, დარევდა.”

93 თქვა: “მიმეფარა ნათელი, ჩემთვის საწუთრო ბნელობდა,ცოტა უკლია ჩემთვის მზე სწრაფით ჩასვლასა წვერობდა, მე მიყო საქმე სოფელმან, რაც მის საქმესა ჰვერობდა.” მიწად მიმღები არა ჰყვა, არ თუ სიკვდილსა ძნელობდა...

აქა სიკვდილი ლეილისა გაუხარებლად

184 გამოვიდა ხანი რამე, წელიწადი, გინა თვებ და, ბედი კრული დასაწვავად მათთვის ცეცხლსა ანთებდა, აწ გამტვერდეს მიწაშიგან, ვინ ხმელეთსა ანთებდა, საქმე უყო მათ სოფელმან, მის სიმუხთლეს რაც მართებდა.

185 ძილად იწვა ტახტსა ზედან ბროლის კომჰსა შიგან ბროლი, გლახ, მშობელი გვერდთა უწვა ზედ დამთრთოლი,დანამკრკოლი; შეკრთა, ნახა მან სიზმარი, იქმნა მისგან დანაბრკოლი, აწ დაშრტების იგ სანთელი, სიკვდილისგან დანაქროლი.

186 დედა ეტყვის: “შვილო, რა გჭირს, რამ შეგაკრთო, რა გეზმანა?” ქალი

დაბნდა, გარდაიქცა, მას დაესვა გულსა დანა, მას ასხემდენ ვარდის წყალსა, უნდათ სულად მოეყვანა, ყაყაჩო და არღავანი, ძოწი ქარვას დაეგვანა.

187 მობრუნდა, სულად მოვიდა, მაგრამ საბრალოდ კვნესოდა, ვინცა უჭვრეტდა, ტიროდა, გულს ცეცხლი დაეკვესოდა, თქვა, თუ: “მე წარვალ, ჩემებრი ვნახო, ვინ დაეთესოდა, მოდი, სიკვდილო, აწ ჩემთვის სიცოცხლის უკეთესო და!”

188 თქვა: “სიზმრად ვნახენ მაჯუნნი, იგ სულთ ამოსვლად მდებარე, მან სიტყვა მითხრა საბრალო, გულს ცეცხლი მოსადებარე: “შენცა წამოდი ჩემთანა, ნახე, რომ მივალ მე, ბარე!” — აწ მეცა მივალ მიწასა, მომზადენ ჩემთვის მებარე.”

189 დაიწყო ლევა დღივ და ღამ, მთვარე გავსილი ცხრებოდა; მკურნალნი შეკრბეს, სწამლობდენ, მაგრამ მას არა რგებოდა. შეიჭირვებდენ არაბნი, ყველა მუნ შემოკრეფოდა, შავთა მშობელთა თვალთაგან მთიები გაუქრებოდა.

190 აწ ამას იქით ამბავი თქმად ეძნელების ენასა,

მოუცავს, ვითა წყვიდადსა, გული ურვისა წყენასა, შეღონებულა ეგზომსა თვალი ცრემლისა დენასა, პირი შეკრულა სათქმელად, ყურნი გაექცნეს სმენასა.

191 ვა, მოკვდა პირ-მზე ლეილი, სოფლისა შვენიერება, თვალნი დაბნელდეს მელნისა, ვინ გიშერს მიეფერება, შავნი წამწამნი მჭვრეტელთა გულს ველარ დაეძგერება, წარბისა ტევრი ბროლზედან ორივ, გლახ, მოემტვერება.

192 ელვა, სხივნი და ციმციმნი, შუქისა მოვანებანი. მისნი სანდომნი ჰაერნი, ღაწვისა ფეროვნებანი, ბაგისა ტურფა ღიმილი, შიგ მარგალიტთა კრებანი, ხმა დადუმდების ნარნარი, სიტყვა ტკბილ, ვითა ებანი.

193 რა ბრალია წასახდენლად თმა გიშერი, შავნი, ხშირად! ამბარ-ზილფი დაფანჩული, მიგრეხილი მოგრეხილად. იგ უებრო დახატული, ცხვირი სოთი ბროლის სტვირად, ფერად პირი ზამბახისა, შავი ხალი ზე

დაყრილად.

194 ყელი, ვით სვეტი ბროლისა, გარ თმათ მოხვევით გროება, ძუძუ და მკერდი — ქალალდი, ხორცი — ვით ფიფქი თოება, საწუთროს მანათობელი სოფელსა დაეთხოება, ქვეყნად არ იყო მისთანა, იგ ზეცად თუ იშობა!

195 თითნი, ვით თეთრი სანთელი, გულზედან დაეკრიფოდა; დაჰკნა სამოთხის ყვავილი, ვერვისგან მოეკრიფოდა; წმიდად წავიდა, უმანკოდ, შოვნად ვის ხელეწიფოდა?! თუ კი დასწვევდა მშობელთა, ნეტამც არ მოეწიფოდა!

196 ალვისა ნორჩი, უნუჟრო დაეცა, გარდიქცოდა, ეგრე ნაზად და უსულით სხვა მისებრ ვინ იქცოდა? ვა, წალკოტს მისი გემტი და ბაღჩას რომ მიერხეოდა! აწ ნახეთ მისთვის არაბეთს, რა ცრემლი დაითხეოდა!

197 რა მშობელთა შვილი ნახეს სულთ ამოსვლა, თვალ- დახურვით, თქვეს: “დავიცეთ გულსა დანა, ცეცხლსა, კლდესა მივაშურვით, ჩვენ დაგვექცა ცა-ქვეყანა, ვით გაუძლოთ ცრემლსა წურვით, ვის არ უმძიმს საქმე იგი, ვინ არ იყო მისთვის ურვით?”

198 დედა პირზე დაეკონა, ვერ აჰხლიჩეს დაბნედილი, მამა ფერხთა ეხვეოდა, იგ საბრალოდ გაგლეჯილი: — “რად დაგვყარნე სიბერის ჟამს, შვილო, სანთელ დაშრეტილი?!” შეყრილყო ყოვლი სული, მოსდიოდა ცრემლთა მილი.

199 მობრუნდა, თქვა: “ჯერეთ, შვილო, ვინ სიკვდილი, ვინა შენ და?! მიწისაგან სრულად ნათლად აგრე ტურფა ვინ აშენდა?! სრულ ციერთა დაბინდებად შენგან კიდევ ვინა შენდა?!” არ გაუშვეს ცეცხლში შეჭრად, თავსა ქვითა მინაშენდა.

200 პირს აჰხადა, მათ უჩვენა შუქნი მზისა დავსით-შრეტად, ყველა დაწვა სიბრაულმან, იგ ტიროდეს მეტის-მეტად: — “ვის გინახავსთ ამისებრი, სრულად ნახეთ, მოდით ჰვრეტად, აწ ჩაგვექოლეთ დედ-მამანი, ქვა დაგვკრიბეთ თავსა კეტად!”

201 საწუთროს მანათობელად მოსთქმიდა სოფლის მზეობით, სამოთხის

ნერგად ნორჩისა, ტან-ალვა, სარო-ხეობით; — “ვის რა ჰყოლია შენთანა ან პირველ, ან დღეს- დღეობით, ვინ ღა რას გვარგებს საწყალთა, ჩვენ შვილად ანუ ძეობით!”

202 “ათასის ჭირით გაგზარდე სათუთად, ალვა-ზრდილობით, ყელი და ყური — მთიები, პირი — მნათობი ჭვირობით, ზედ-სალოცავად მიმაჩნდი, არ თუ გიჭვრეტდი შვილობით, მიხვალ, დაშვენდეს სამოთხე, ახლა აყვავდეს შლილობით.”

203 “შენ სურნელი მუშუ-ხათაი, თუმბუთური მონაბერი, ვით ჩაგაგდო მიწაშიგან ბროლ-ლალ-მინა-ძოწ-გიშერი! გაგიცუდებს პირსა-მზესა, დაგეყრების მიწა-მტვერი, დაგილპების მრავალკეცი თმა-სუმბული ამბრის ფერი.”

204 ესე თქვა და მოეხვია, დაბნედილი დაეცა და, არვინ მისცა, თვარ უნდოდა, გულსა დანა დაეცა და, განგებითა აღარ მოკვდა, თვით სიკვდილსა დაეცადა, მას სიცოცხლე აღარ უნდა, სოფლის საქმე დაეცადა.

205 მეფემან ტახტი, გვირგვინი, დროშა, ნაღარა, ქოსებით — მოაღებინა ყოველი; — თქვა: “ჭირნი მაქვსო ოცებით, ჩვენ რაღას ვაქნევთ აწ ერთსა, უძეოდ დავიხოცებით.” ცეცხლშიგან დაწვა, შეყარა, თვითან ზის ფლას-შემოსებით.

206 თმა აღპარსულმან ნაცარი თავს დაიყარა პეშვებით: — “თავსა მოვიკლავ უთუოდ, თუ მიშლით, არ მომეშვებით;” ორმოსა ჩაჯდა, იტყოდა: “მზეს აღარ ვნახავ მე შვეებით, იგ არ დამარხოთ უჩემოდ — მე მოვექცევი ქვეშებით!”

207 არვინ აკლდა, მუნ არ იყო — ბაღდადამდის ლაზა, ბასრა, იყო გრგვინვა ტირილისა, პირი სისხლით გაეზასრა, მათ უნდოდა დასაცემლად გულს ლახვარი, ხმალი ბასრა, სხვა რა ექნა მუნა მყოფთა, თვარ ჭირითა დაეზას რა?

208 კუბო შეუკრეს მას მზესა, საკაცე — სანდალ-უდისა, არ გიკვირს მისი სურნელი, გლახ სული აღარ უდისა? კვილისა და მოთქმისა ხმა სახლით გამოუდისა, იყო ზარი და ქვითინი, არ თუ კვრა ჩასტა-უდისა.

209 სამარის თავი — გუმბაზი შეუმკეს ოქრო-თვალეებით, ვინც ხედავს — იწვის — მას მზესა მიწასა მიმავალეებით: — “რად გვინდა ყოფნა სოფელსა, რად არა დავიმალეებით ლხინსა მოგვცემს და წაგვართმევს, ვით ნასესხებსა ვალეებით!”

210 იგი უებრო მნათობი გამოაქვსთ სამარებასა, უკან მოსდევენ დედ-მამა, ვა მათ მგზავრობა-რებასა! ენა ვერ ამბობს უკლებლად მათსა ვაება-ტყებასა, იხვეწებიან სიკვდილსა, დაქოლვა, ქვა-დაკრებასა.

211 ციერნი ხედვენ, იგლოვენ, მზემან ჩაიცვა შავები: — “რად არ გეწყალვის სამიწოდ, — თქვეს — რა უც დანაშავები,” ხელთ გამოგლიჯეს, მშობელთა ჰქონდათ უი და ვაები, დაფარეს იგი მნათობი მიწით გარ-მონაცავები.

212 დავვარდი სოფლის საგმობლად, დავიწყებ სამდურავებსა, მისგან ნაქმარსა ჩვენზედა ვინ იცის, ვიტყვი რაებასა, არ შეგვიწყალებს საკვდავად, ვით დასაკლავად კრავებსა, ბროლ-ვარდსა, მინას — ქარვად და ლალსა გვიდარებს სრაებასა.

213 ფუ მას, რომელი მიენდოს, ან გულით დაეზავების, ტახტზედან მჯდომი ანაზდად მოკვდების, გაეტყავების, მარცხნით წავა, თუ მარჯვენით, თიკანია თუ კრავების, ოხრად დარჩების დიდება, სახლი, სამყოფი სრავების.

214 ჯერ დაბადებს უებროსა, ტურფად რამე მონაშენსა, მოასურვებს ყოვლსა მისთვის, მას უჩვენებს მონაშენსა, იგ ანაზდად გაუცუდებს, მით ჰყოფს ლახვარ-მონაშენსა, არ გაარჩევს მცირე-დიდსა, უფალსა, თუ მონაშენსა.

215 პირველ სიტყვაზე მოვიდეთ, თუცა არ სმენად

ამებდა, არვის გაუშვებს სოფელი, ბოლოს არ დაუშხამებდა. საფლავზე დადგენ მშობელნი, სანთელს უნთებენ, შამებ და, თქვეს: “მიგვეფარა ნათელი, ჩვენი დღე მისთვის ლამებდა.”

ლეილის დედისაგან მაჯნუნის გამჟღავნება ლეილის სიკვდილისა

216 მოაღებინა ქალისა პერანგი, თავსაბურავი, ეკონებოდა საწყალი, სისხლის ცრემლშიგან მცურავი, თქვა: “ღმერთო, სიცოცხლისათვის ვარ ერთობ შენი მღურავი, შენთვის გინდოდა — წამართვი იგი მზე შესაშურავი.”

217 მხარს გარდიკიდა, წაიღო თავ-მოხდით, ფეხ-შიშველამან, თქვა: “წავალ, დავწო მაჯუნნი ცეცხლითა დასაწველამან, მისმან მიზეზმან მომიკლა, ესე მანც იცის ხელამან, ეგების მხეცთა შეჭამონ, ლომ-ვეფხთა, ტურა, მელამან!”

218 რა მაჯუნმან დედოფალი ნახა მისკენ მიმავალი, მას მხევალნი ხელს ეკიდნეს, ხადუმნი ჰყვა წინ მავალი, გაუკვირდა, ეგრე ნახა, მოეგება განამკრთალი, ჰკითხევდა, თუ: “რა მოხდაო,” გაოცებით იგ საწყალი.

219 ეტყოდა: “ჩემი ლეილი მოკვდა, სამოთხეს

წავიდა, შენმან სევდამან მომიკლა, დღე მოუვიდა შავი და, იგი ბრწყინვალე ეთერი ველარა ნათობს, ჩავიდა, ბერი საწყალი მშობელი დამაგდო დასაწვავი და.”

220 რა მანჯუნმან ეს ამბავი მოისმინა დია ძნელად, ვით ჰმართებდა, გულსა ცეცხლი მას მოედვა არ თუ ნელად, დაბნდა, იქმნა, ვითა მკვდარი, სული უნდა წასაგვრელად, თქვა: “წავიდე, მეც მუნ მოვკვდე, ვისთვის და ვარ ხელი ველად?”

221 გამოულო მას პერანგი, დაეკონა, სულთ ებრძოდა, ვით ფურცელი ქარისაგან, თავ-ბოლომდი თრთოდა, კრკოდა; მე ვერა ვთქვა ნაათალი, თუ რა ჭირნი დაერთოდა; მიისწრაფა საფლავზედან, სული უნდა მიერთო და.

222 მიიწივნეს სამარხოსა, ტირან, ყვირან, არ თუ მღერდეს, მუნ შემოკრებს სრულ არაბნი, ტიროდეს და ხელს უჭერდეს, სისხლის ცრემლი ქვაზე წრთოდეს, მათსა ჭირსა დაუწერდეს, კუბოზედან ეხვეოდეს, თავს აწყვეტდეს, ზედ უძგერდეს.

223 მოთქვა მაჯუნმან ლეილი, სალაპარაკოდ

ავარდა, მის საბრალოსა სისაწყლე ენამ ვერა თქვა, დავარდა, — “მზეო, ჩასულხარ მიწასა, არ გიკვირს მე სადა ვარ და, რასთვის დააგდე უშენოდ, ვინც შენთვის ველად გავარდა?”

224 “მეტ იყავ ყოვლთა სულდგმულთა, მეც მისთვის მეტად ვხელობდი, ტახტზედან იჯე შვენებით, მე მაშინც ცეცხლში ვმწველობდი, მხეცთანა ვიყავ გაჭრილი, სისხლის ცრემლითა

ვსველობდი, რად არ შემქამეს ლომ-ვეფხვთა, თურმე ამ დღესა ველოდი!”

225 “ჩემსა ხელმქნელსა, ყოველთა იცით, რომ მზე ვერ უდარდა; ოთხ ყურეს კიდით-კიდემდის იგ უნათლებდა, უდარდა; მისთვის გავიჭერ, ფრინველნი თავზედან დამიბუდარდა, მასუკან დავრჩი ცოცხალი, გლახ, იგი გამისუდარდა.”

226 “რად არ გამგზავნე სამოთხეს შენს უწინ მახარობელად? მეთქვა თუ: «მოვა ლეილი აქ თქვენად შემამკობელად, თქვენ დაგაშვენოს, აქამდი იქ იყო მანათობელად». სამახარებლო მეშოვნა ამა ამბისა მზობელად.”

227 საფლავზედან მოეხვია, ამის მეტი არა თქო და, მას უკანით მას სიცოცხლე არ უნდოდა, არ

ემხროდა. აქ გათავდა მისი საქმე, ნახეთ, სული აღმოჰქროდა, უკვირთ, მკვდარი ვერ გაჰყარეს, კუბოზედან შემოჰკროდა.

228 თქვეს: “თუ ეს ამას გავჰყაროთ, ცოდვა მოგვხდების, ბრალეები!” გვერც მოუწვინეს იგ მისგან დამწვარი, დანავალები, ვაი, რა ავს დროს შეჰყარეს იგ ტურფა სიძე-რძალები! გამტვერდა მინა, ვარდი და ნარგისნი მოცინარები...ლეილის სიკვდილის უკან დედ-მამათაგან სიზმარში ლეილისა და მაჯუნუნის სამოთხეში ნახვა

252 ლეილის შავთა მშობელთა სიზმარი ნახეს მწოლეთა, ზე ნაცარ-მტვერზე მგორეთა, არ თუ ტურფათა მოლეთა, სისხლის ცრემლისა ტბაშიგან მუდამ ცურევდა გოლეთა, გამოიღვიძეს საწყალთა თავით ფერხამდე მთრთოლეთა.

253 მათ ნახეს უცხო სამყოფი ქებად შეუძლო ენათა, მზისგან უმცხინვარესად იგ არე რამე ენათა, არი რამ მგზავსი მთვარეთა, გვანდა

რამ საქმე ზენათა, ფშვა რამე სულნელებისა საყნოსლად მონაბერათა.

254 წალკოტთა უმშვენვარესი ბაღთ უტურფესი ბაღება, ყვავილთა ალვად ბიბინი, ფერად ფერადად დაღება, ზარხოშად წახრა-მოდრეკა,სანდომად თავთა დაღება, ზედა ფრინველთა ამო ხმა უწყვეტლად, არ სულ დაღება.

255 გარემოს ზღუდედ გათლილი მართლად ზურმუხტი კლებული, კარნი ოთხს ალაგს ოქროსი, შიგან სხდეს თვალნი ქებული, ხე მართლა იაგუნდისა, ძირ-აღმა თავ-კიდებული, შტოზედან ესხა ხშირ-ხშირად ლალ-მარგალიტი კრებული.

256 კოშკები ტურფად მაღალი სრულად აღმასით შენოდა, თუ არის ცუდი სახლები, იგ ნუ გგონია შენ ოდა! წვერზედ სხდეს ფარშავანგები უფრთხვენლად, არ თუ შენოდა, მათი ნათქვამი ეს არის, მე ვით გარწმუნო შენო და.

257 ფარშავანგზედ სხდეს მუნ მყოფნი ყოველნი ცხონებულები, ფრინვით სერნობდენ ხე-და-ხე, ვის ვისთან სთქმოდეს გულები; ტანნი სპეტაკით მოსილნი, თავზედან ნათელ დგმულები, როგორც ქადაგა ეს მართლა, ისემც უცხონდა სულები!!

258 საჭმელად ხორცი შემწვარნი მუნ მსხდომთა ფრინველისანი, ხილნი ტკბილნი და ტურფანი მგზავსნი მის ადგილისანი, ჯამ-ტაბაკები ნათლისა, ხისაგან არ ნათლისანი. კიდევცა

ჰფერობს სამოთხეს — ამას არ უნდა მისანი.

259 წინ მოერთმოდეს საჭმელი, ოდეს ვის მოემშეოდეს,იგ ოფლად გამოუვიდის, მუშკთა ამბარი რეოდეს, ძვალმან ფრთა-ხორცი შეისხის, გამთელდეს, რაც რომ ხეოდეს, ფრინვით კვლავ ზედან შესხდიან, იგ საცა იყვის ხე ოდეს.

260 უთქვამს თუ: ოთხი მდინარე მას ადგილს გამოდიანო, მოუკლებელად, უწყვეტლად ჩქარა, არ თურე გვიანო, წყალი, რძე, თაფლი და ღვინო, რომელსა ქავსარ ჰქვიანო, რომელსა უნდეს მათგანი, მუნ მყოფთა იგი სვიანო.

261 ეს არის მათი სამოთხე, მაჰმად ამგვარად უწესა: ქალნი და ვაჟნი

ტურფანი მუნ მყოფთა გვერდსა უწევსა, იგ დაფარულნი ასონი —
უთქვამს — სამ წყრთამდი უწევსა, მოქმელსა და დამჯერებელსა ამა
ამბვისა — ფუ წვერსა!!